

קול קורא מספר 14752/22 פעילויות לקידום חינוך בנושא משבר האקלים במערכת החינוך ובקהילה לשנות הלימודים תשפ"ג, תשפ"ד (8.2024-9.2022)

רשויות בתחום איו"ש יש להגיש בקשה לקול קורא זה במספר 14753/22

ראשי פרקים :

1. הגופים הרשאים להגיש בקשות
2. נושא התמיכה
3. היקף תקציב
4. כללי
5. תנאי סף מנהליים
6. פרק א' – תנאי סף ופירוט הנושאים והתנאים לבדיקה המקצועית
7. פרק ב' – תנאי סף ופירוט הנושאים והתנאים לבדיקה המקצועית
8. פרק ג' – תנאי סף ופירוט הנושאים והתנאים לבדיקה המקצועית
9. אמות מידה לקביעת זכאות לקבלת תמיכה
10. תיאור חבילת הסיוע ותנאי קבלתו
11. שיעורי הסיוע ותנאי תשלום
12. שונות

1. הגופים הרשאים להגיש בקשות:

עיריות, מועצות מקומיות, מועצות אזוריות או איגודי ערים (איגודי ערים לאיכות הסביבה או איגודי ערים מסוג של אשכולות של רשויות מקומיות) אשר בתחומם מתבצעת הפעילות נשוא הבקשה (להלן "הרשות המקומית" ו/או "הרשויות המקומיות" ו/או "הרשות" ו/או "הרשויות").

הערה: איגודי ערים לאיכות סביבה או איגודי ערים מסוג של אשכולות של רשויות מקומיות רשאים להגיש בקשות לקבלת תמיכה גם הם, בתנאי שהפעילות עברה מתבקשת התמיכה תבצע בתחומה של רשות מקומית ששייכת לאיגוד המבקש, ובנוסף לא הוגשה בקשה על ידי הרשות המקומית. במקרה של בקשה המוגשת על ידי איגוד ערים, יש להגיש בקשה נפרדת בנוגע לכל רשות ורשות.

2. נושא התמיכה

הקרן לשמירת הניקיון (להלן: "הקרן") מבקשת לתת תמיכות בפעילות חינוכיות בנושא התמודדות עם משבר האקלים (אדפטציה ומיטיגציה) בשלושת הנושאים/פרקים המפורטים להלן:

פרק א' - הסמכת בתי ספר ירוקים

פרק ב' - פעילויות לקידום חינוך בנושא התמודדות עם משבר האקלים במהלך רשותי רחב במערכת החינוך (בתי ספר וגני ילדים)

פרק ג' - פעילויות בקהילה לקידום השמירה על הסביבה במטרה לקדם הערכות להתמודדות עם משבר האקלים

במסגרת זו, רשות המגישה בקשה לקול קורא זה חייבת להגיש בקשה שתעמוד בכל אלה:

1. על הבקשה לכלול פעילות בכל אחת משתי שנות הפעילות.

2. במהלך שתי השנים על הרשות לבצע פעילות בלפחות שני פרקים (תחומים) משלושת הפרקים נשוא קול קורא זה.
3. התמיכה בכל בקשה/בנוגע לכל רשות מקומית, תינתן לגבי כל פרק שנכלל בבקשה בנוגע לכל שנה ושנה, עבור הביצוע הבא: ביצוע תהליך הסמכת בית ספר (פרק א'); פעילות רשותיות במערכת החינוך (פרק ב');
4. ביצוע פעילות רשותיות בקהילה בנושא סביבה (פרק ג).

3. היקף התקציב:

היקף התקציב שתעמיד הקרן לשמירת הניקיון במסגרת קול קורא זה הינו: עד 38,000,000 שקלים חדשים (לשתי השנים). בנוסף לכך, בכל הנוגע ליישובי החברה הערבית, להם ניתנה עדיפות לאומית, לפי החלטת ממשלה 550 מיום 24.10.21 (להלן – החלטה 550 https://www.gov.il/he/departments/policies/dec550_2021), והחלטות הממשלה שנלוו לה בעניין החברה הבדואית והדרוזית (החלטות 716 https://www.gov.il/he/departments/policies/dec_716_2021 מיום 28.11.21, החלטה 717 https://www.gov.il/he/departments/policies/dec_717_2021 מיום 28.11.21, החלטה מס' 1279 https://www.gov.il/he/departments/policies/dec1279_2022 מיום 14.03.22), בנוגע לתוכנית הסביבתית לפי סעיף 26 להחלטת ממשלה 550 – תעמיד הקרן תקציב ייעודי נוסף של כ 5,260,110 ₪ ש"ח.

מועצות אזוריות שבהם **ישובים מהחברה הערבית** להם ניתנה עדיפות לאומית יפתחו במרכב"ה 2 בקשות נפרדות, האחת עבור יישובי החברה הערבית הנמצאים בתחומם והשנייה עבור שאר תושבי המועצה. בהתאם למופיע בנספח יישובי החברה הערבית.

מובהר כי היקף התקציב האמור לעיל הנו משוער, וכל הקצאה תקציבית בפועל כפופה למקורות שיעמדו לרשות הקרן לשמירת הניקיון (להלן "הקרן") במועד ההחלטה על חלוקת כספי התמיכה. הקרן רשאית להקטין או להגדיל את המסגרת התקציבית בהתאם לסדרי העדיפויות שתקבע.

4. כללי:

- א. על פי סעיף 1.2 לנוהל הכללי, רשויות מקומיות מחויבות להגיש את בקשת התמיכה אך ורק באינטרנט, דרך פורטל התמיכות הממשלתי במערכת מחשוב רוחבי כולל במשרדי הממשלה (להלן - "פורטל מרכב"ה) כאשר הקבצים חתומים דיגיטלית ע"י מורשי החתימה של הרשות. בפורטל האמור ישנן הנחיות כיצד להגיש את הבקשות ואילו מסמכים לצרף.
- ב. יש ליצור בקשה לתמיכה במערכת המרכב"ה עד **22.6.2022** לאחר מועד זה, מערכת המרכב"ה תחסום את האפשרות של יצירת בקשה חדשה.
- ג. בקשות אשר לא ימולאו כראוי ואשר בעת יצירתן לא יכללו את כל הפרטים ו/או המסמכים הנדרשים, ייתכן וייפסלו על הסף ולא יידונו.
- ד. לתשומת ליבכם, רשות צריכה לפתוח במרכב"ה בקשה אחת בלבד.
- ה. נתוני התקציב שיוגשו על ידי כל רשות במערכת המרכב"ה, בטופס 149, יכללו את התקציב עבור 2 שנות הפעילות כפי שמפורט ב"טבלת סכום מקסימלי לתמיכה בקול הקורא הדו שנתי" המצורפת בקול קורא זה.
- ו. נתוני התקציב שיוזנו לתוך לשונית העלויות במערכת המרכב"ה צריכים להיות זהים לעלויות המוצגות
- ז. בטופס 149 (דוח תקציב מול ביצוע לפעילות הנתמכת). בכל מקרה בו לא תהיה התאמה בין השניים, יילקח בחשבון הסכום לתמיכה הנמוך מבין הסכומים.
- ח. במקרה של אי הגשת טופס 149 תקין תיפסל הבקשה.

ט. בעת הגשת הבקשות לתמיכה תגיש הרשות בקשה מפורטת בכל הפרקים עבור שתי שנות הפעילות (שנות הלימודים תשפ"ג, תשפ"ד).

5. תנאי סף:

5.1 תנאי סף מנהליים

- 5.1.1 מועד אחרון להגשת הבקשות ואנשי הקשר להגשת הבקשות מצוינים באתר האינטרנט של המשרד שכתובתו www.sviva.gov.il. (דף הבית < מידע ושירותים < ממשל זמין < תמיכות)
- 5.1.2 בקשה אשר לא תעמוד בכל התנאים המפורטים ולא יצורפו אליה כל המסמכים, האישורים וההתחייבויות כמפורט להלן, עלולה להיפסל על הסף. להלן מפורטים תנאי הסף המנהליים למתן התמיכה:
- 5.1.3 יש להקפיד על קיום כל הכללים המפורטים בנוהל התמיכות הכללי של המשרד להגנת הסביבה בדבר מתן תמיכות לגופים אחרים המעודכן, כמפורט באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה ולהוראות תקנון, כספים ומשק (להלן התכ"ס) הרלוונטיות החלות על גופים אחרים בהתאם לסיווג המשפטי של מגיש הבקשה.
- 5.1.4 בקשות התמיכה יוגשו אך ורק באמצעות פורטל התמיכות הממשלתי במערכת המרכב"ה (להלן "פורטל מרכב"ה"), כאשר כל הקבצים חתומים דיגיטלית על ידי מורשי החתימה של הגוף.
- 5.1.5 בפורטל מרכב"ה ישנן הנחיות כיצד להגיש את הבקשות ואילו מסמכים לצרף וזאת בהתאם לסיווג הישות ברשויות המס וברשם התאגידים.
- 5.1.6 יש ליצור בקשה לתמיכה במערכת המרכב"ה לא יאוחר **מתאריך 22.6.2022**. לאחר מועד זה, מערכת המרכב"ה תחסום את האפשרות של יצירת בקשה חדשה.
- 5.1.7 לתשומת ליבכם: יש ללחוץ על כפתור "הגשת בקשה שנוצרה" לפני המועד האחרון להגשת בקשות, בקשה שתיפתח ולא תוגש באמצעות לחיצה על "הגשת בקשה שנוצרה" תיחשב כלא הוגשה ולא תועבר לבדיקת המשרד.
- 5.1.8 כמו כן, שימו לב כי בעת הקמת בקשה חדשה לתמיכה, תידרשו למלא סכום מבוקש, עלות פעילות ותיאור בקשה קצר. בסכום המבוקש ובעלות הפעילות יש למלא את הסכומים המדויקים בשקלים חדשים בהתאם לתקציב הפרויקט.
- 5.1.9 בתיאור הבקשה יש לרשום את המילים הבאות במדויק: "חינוך בנושא משבר האקלים במערכת החינוך והקהילה לשנים תשפ"ג, תשפ"ד"
- 5.1.10 בקשות אשר לא ימולאו כראוי, ואשר בעת יצירתן לא יכללו את כל הפרטים ו/או המסמכים הנדרשים - יתכן שייפסלו על הסף ולא יידונו כלל.
- 5.1.11 כל בקשה שתוגש תכלול את החלקים הבאים, כאשר הם מלאים ומפורטים בהם כל הפרטים הנדרשים, תוך הקפדה על צירוף כל המסמכים הנדרשים בהם. בהתאם לרשימת המסמכים הרלוונטיים שיש לצרף לקול קורא זה **(מפורטים בטבלה להלן). מסמכים אלו הם בנוסף למסמכי הגוף, מסמכי יסוד ומסמכים שנתיים המפורטים בפורטל מרכב"ה.**

5.2 מסמכי קול קורא:

- 5.2.1 טופס 150 – טופס בקשה והנמקה (יש להפיק את הטופס המקוון מהמרכב"ה ולהטמיע במקום המיועד לכך, יש לשים לב שלא להטמיע טופס בסטטוס 'טיוטה').
- 5.2.2 טופס 149 – דוח תקציב מול ביצוע והצעת תקציב (ניתן להוריד את המסמך מאתר המשרד). יש לשים לב כי המסמך מתייחס לביצוע בשנת 2020 – 2021 וכולל תוכנית תקציבית לשנים 2022, 2023.
- 5.2.3 בעמודות המתייחסות לשנת 2020 יש למלא את נתוני התקציב מול הביצוע של הקול הקורא התלת שנתי והדו שנתי, וזאת רק במידה והגוף נתמך מקול קורא זה בשנים 2018, 2019, 2020 (ביצוע בתקופה 9/19 עד 06/2021).
- 5.2.4 במידה ולא התקבלה תמיכה מהקול קורא התלת שנתי והדו שנתי, יש לרשום: 'לא נתמכנו בשנה זו'.
- 5.2.5 בעמודות האחרונות המתייחסות לשנים 2022, 2023, יש למלא את כל נתוני הצעת התקציב של הפרויקט המוצע, כולל סכום התמיכה המבוקש מהמשרד, סכום ההשתתפות העצמית של הרשות ופירוט של כל העלויות הצפויות בהפעלת התוכנית. יש להטמיע את המסמך חתום בשתי חתימות דיגיטליות של מורשי חתימה.

- 5.2.6 טפסי 006K-001K טופס בקשה מקצועי לכל שנה לכל פרק, הכולל תוכנית מקצועית מפורטת, טופס התחייבות מקצועי ניתן להורדה מאתר המשרד. חובה להגיש בכל שנה לפחות פרק אחד, במהלך שתי השנים על הרשות לבצע בסיסי פעילות בלפחות שני פרקים שונים (תחומים) משלושת הפרקים נשוא קול קורא זה. כל טופס מקצועי חייב להיות חתום בחתימה פיזית או חתימה דיגיטלית.
- 5.2.7 טופס 007K התחייבות מנהלית והצהרה בעניין היעדר הרשעות, ניתן להורדה מאתר המשרד, יש להטמיע את המסמך חתום בשתי חתימות דיגיטליות של מורשי חתימה.
- 5.2.8 טופס koo8 מכתב אישור ממשרד החינוך עבור תוכניות המוגשות במסגרת פרק ב' לפעילות בגני ילדים.

קבוצת מסמך	שם מסמך	קוד מסמך במרכב"ה	חובת חתימה דיגיטלית	צירוף קובץ	תיאור מסמך
שנתי	פרטי בעלי תפקידים ומורשי חתימה	Z013	כן	חובה	בטיפול הרשות מול משרד הפנים
שנתי	מורשי חתימה-אישור עו"ד	Z09	לא	חובה	בטיפול הרשות מול משרד הפנים
שנתי	הצהרות	Z50	כן	חובה	בטיפול הרשות מול משרד הפנים
שנתי	אישור על הגשת דוח מבוקר / לאיגוד ערים- דוח כספי מבוקר	Z20/Z55	לא	חובה	בטיפול הרשות מול משרד הפנים
שנתי	פירוט צדדים קשורים ובעלי עניין	Z19/Z56	כן	חובה	בטיפול הרשות מול משרד הפנים
ייסוד	פרטי חשבון בנק של תאגיד והסכמת מסירתם	Z006	כן	חובה	בטיפול הרשות מול משרד הפנים
ייסוד	כתובת המשרד והסניפים	Z05	לא	לא לאפשר צירוף	בטיפול הרשות מול משרד הפנים
בקשה	דו"ח תקציב מול ביצוע- הפעילות הנתמכת * מילוי טופס זה יעשה ללא תקורה. שימו לב! את הטופס יש להוריד מאתר המשרד ולסרוק לאחר המילוי למרכב"ה אין להשתמש בטופס 149 לדוגמה הנמצא במרכבה	149	כן	חובה	מסמך ייעודי לקול קורא זה לצירוף במרכב"ה. יש להשתמש רק בטופס להורדה באתר המשרד
בקשה	בקשה והנמקה	150	לא	חובה	טופס מקוון למילוי במרכב"ה ולצירוף.
קול קורא	טופס בקשה מקצועי לפרק א' לשנת תשפ"ג	K001	חתימה דיגיטלית או פיזית	לא חובה *	מסמך לצירוף במרכב"ה ניתן להורדה באתר המשרד
קול קורא	טופס בקשה מקצועי לפרק א' לשנת תשפ"ד	K002	חתימה דיגיטלית או פיזית	לא חובה *	מסמך לצירוף במרכב"ה ניתן להורדה באתר המשרד

קול קורא	טופס בקשה מקצועי לפרק ב' לשנת תשפ"ג	K003	חתימה דיגיטלית או פיזית	לא חובה *	מסמך לצירוף במרכב"ה ניתן להורדה באתר המשרד
קול קורא	טופס בקשה מקצועי לפרק ב' לשנת תשפ"ד	K004	חתימה דיגיטלית או פיזית	לא חובה *	מסמך לצירוף במרכב"ה ניתן להורדה באתר המשרד
קול קורא	טופס בקשה מקצועי לפרק ג' לשנת תשפ"ג	K005	חתימה דיגיטלית או פיזית	לא חובה *	מסמך לצירוף במרכב"ה ניתן להורדה באתר המשרד
קול קורא	טופס בקשה מקצועי לפרק ג' לשנת תשפ"ד	K006	חתימה דיגיטלית או פיזית	לא חובה *	מסמך לצירוף במרכב"ה ניתן להורדה באתר המשרד
קול קורא	טופס התחייבות של רשות לשנתיים	K007	כן וגם חתימה פיזית	חובה	מסמך לצירוף במרכב"ה ניתן להורדה באתר המשרד
קול קורא	אישור משרד החינוך לכל השנים לפעילות בגנים	K008	לא	לא חובה	מתייחס לפרק ב' בלבד עבור תוכניות בגני ילדים. מכתב ממשרד החינוך לצירוף במרכב"ה

* במסגרת תנאי הסף בקול הקורא במהלך שתי השנים על הרשות לבצע בשה"כ פעילות בלפחות שני פרקים שונים (תחומים) משלושת הפרקים נשוא קול קורא זה.

בפורטל מרכב"ה ישנן הנחיות כיצד להגיש את הבקשות ואלו מסמכים לצרף. לנוחיותכם, פורסם באתר המשרד מדריך ליצירת חתימה דיגיטלית. לסיוע בבעיות טכניות ניתן לפנות למערכת התמיכה של פורטל מרכב"ה:

<https://www.gov.il/he/departments/general/merkava-support>

5.3 המבקשת הינה אחד מהגופים המפורטים בסעיף 1, אשר בתחומה מתבצעת הפעילות נשוא הבקשה. יובהר, כי אם הגישה רשות מקומית פלונית בקשה לתמיכה, לא יוכל איגוד הערים שהיא כלולה בו להגיש בקשה עבור אותה רשות מקומית.

בנוסף לכך, במקרה של הגשת בקשה על-ידי איגוד ערים, יש לצרף הסכמה של ראש הרשות המקומית הרלוונטית, שאליה מתייחסת הבקשה, לביצוע התוכנית המוצגת בבקשה.

איגוד ערים המגיש בקשה עבור כמה רשויות מקומיות בתחומו, צריך להגיש בקשה נפרדת עבור כל רשות מקומית (השיפוט מתבצע ביחס לכל רשות מקומית בנפרד).

5.4 סיוע במסגרת קול קורא זה יינתן רק עבור פעילויות/פרויקטים נשוא בקשת התמיכה, שטרם החל בביצועם בעת פרסום קול קורא זה. מובהר כי ניתן לקבל תמיכה עבור פעילות חדשה שקשורה ו/או מהווה המשך לפעילות שהחלה לפני כן, ורק עבור פרויקטים שלא ממומנים/ימומנו במסגרת סיוע ו/או תמיכה ו/או תקצוב אחר של המדינה.

5.5 הבקשה לקול קורא תעמוד בתנאים הבאים:

- א. על הבקשה לכלול פעילות בכל אחת משתי שנות הפעילות.
- ב. במהלך שתי השנים על הרשות לבצע בסיסי פעילות בלפחות שני פרקים שונים (תחומים) משלושת הפרקים שהוא קול קורא זה.

5.6 התחייבות של הרשות המבקשת כי אין בתמיכת המשרד בכדי להטיל על המשרד אחריות ו/או חבות ו/או חובה כלשהם כלפי מגיש הבקשה או כלפי צד שלישי כלשהו, בקשר עם הפרויקט שהוא התמיכה וכי אם יחויב המשרד באחריות, חבות או חובה כלשהי כאמור, ישפה מגיש הבקשה את המשרד בגין כל סכום שיחויב בו המשרד כאמור, מיד עם דרישה ראשונה של המשרד.

5.7 התחייבות של הרשות המבקשת כי הפרויקט הנתמך יבוצע באחריותה הבלעדית והמלאה של הרשות המבקשת.

5.8 התחייבות של הרשות המבקשת כי הפעילות הנתמכת תבצע לפי כל דין, וכי היא תוודא ותהיה אחראית לכלל היבטי הבטיחות והגהות הכרוכים בפרויקט הנתמך, לרבות קיום כל הביטוחים המקובלים הדרושים במסגרת הפעלת הפרויקט שהוא התמיכה.

5.9 פרסום הפעילות שהוא התמיכה- התחייבות והסכמה של הרשות המבקשת לפעול כדלהלן:

1. בכל פעילות הסברה ופרסום של הפרויקטים שזכו לתמיכת המשרד, יש לציין כי הפרויקט נעשה בסיוע המשרד להגנת הסביבה.
2. ציון החסות יעשה בצירוף לוגו המשרד. לצורך כך יש להעביר בטרם פרסום, סקיצה סופית של לוגו בפרסומים ובחומרי ההסברה הנידונים, לבחינה ואישור של ועדת החסויות של המשרד.
3. יודגש, שאם יינתן אישור לחסות בקשר לפרויקט שיבוצע במסגרת קול קורא זה, יש להקפיד על הפרדה ברורה בין סמל המשרד לבין סמלי גופים חיצוניים לרבות סמלי הרשויות המקומיות.
4. בכל מקרה, לא יהיה באישור בשימוש בסמל המשרד לפעילות מסוימת, אישור לשימוש בו בכל פעילות אחרת.
5. למשרד להגנת הסביבה תהיה בכל מקרה הזכות להשתמש גם הוא בפרסום בכל דרך ואופן שהוא, בהתאם לשיקול דעתו הבלעדי ובנוסף לפרסום את הפרויקט בעצמו בכל דרך ואופן שימצא לנכון.
6. לא יהיה במתן החסות בכדי להביע את עמדת המשרד להגנת הסביבה לגבי הגופים המבקשים, או את תמיכתו בהם או ביתר פעולותיהם.
7. רשות המקבלת חסות מגופים נוספים תבקש מראש את אישור המשרד לכך.

6. פירוט פרקי הקול הקורא

6.1 פרק א' - הסמכת בתי ספר ירוקים – רגיל, מתמיד, ירוק עד וירוק מערכת

6.1.1 תנאי סף מקצועיים לפרק א' 1 הסמכת בתי ספר ירוקים- רגילים ומתמידים:

- א. הגשת טופס מקצועי באופן מלא. על הרשות לפרט בטופס המקצועי את כל הפרטים הנדרשים עבור כל אחד מבית ספר שהרשות מבקשת לקבל תמיכה בגינו.
- ב. הגשת סקר אורח חיים המתעד את ההתנהלות בבית הספר נכון למועד הגשת הבקשה. הסקר יתייחס לאמצעים הנוגעים להפחתת טביעת הרגל האקולוגית והפחתת פליטות גזי חממה. בעת סיום תהליך ההסמכה והגעה לוועדת ההסמכה, יידרש בית הספר להציג סקר עדכני הממחיש את ההבדלים בין שני הסקרים באמצעים גרפיים וכן את פירוט המהלכים שנקטו ליצירת השינוי.
- ג. יובהר, כי אין הגבלה על מספר בתי הספר בתחום הרשות המקומית הרלוונטית שהוא הבקשה שניתן להגיש עבורם בקשה לתמיכה.
- ד. מקסימום התקציב שיכול מבקש התמיכה לקבל עבור בית ספר אחד הינו 13,000 ₪,

לפי החלוקה הבאה : עד 5,000 ₪ לליווי מקצועי ו/או הדרכה, ו/או העשרה, ו/או תכנון לפרויקט שיבוצע לאחר ההסמכה, עד 8,000 לפרויקט מעשי סביבתי שניתן לבצעו רק לאחר קבלת אישור הועדה להסמכה. את תוכנית הפרויקט הסביבתי שבכוונת בית הספר לבצע לאחר ההסמכה, יש להעביר לפני ביצוע, לאישור רכז חינוך וקהילה מחוזי. במקרים בהם הרשות בוחרת לתת לבית הספר תקציב קטן מ 13,000 ₪ החלוקה בין שני סוגי ההוצאות תשמר/תהיה באותו יחס.

בכל הנוגע לבתי ספר הנמצאים ביישובי החברה הערבית, להם ניתנה עדיפות לאומית, לפי החלטת ממשלה 550 והחלטות הממשלה שנלוו לה בעניין החברה הבדואית, הדרוזית והצ'רקסית, בנוגע לתוכנית הסביבתית לפי סעיף 26 להחלטת ממשלה 550 (בהתאם לקישור בסעיף 3 לעיל) – מקסימום התקציב שיכול מבקש התמיכה לקבל עבור בית ספר אחד יעמוד על 15,437.5 ₪, לפי החלוקה הבאה : עד 6,437.5 לליווי מקצועי ו/או הדרכה, ו/או העשרה, ו/או תכנון לפרויקט שיבוצע לאחר ההסמכה, ועד 9,000 ₪ לפרויקט מעשי סביבתי שניתן לבצעו רק לאחר קבלת אישור הועדה להסמכה. את תוכנית הפרויקט הסביבתי שבכוונת בית הספר לבצע לאחר ההסמכה, יש להעביר לפני ביצוע, לאישור רכז חינוך וקהילה מחוזי. במקרים בהם הרשות בוחרת לתת לבית הספר תקציב קטן מ 15,437.5 ₪ החלוקה בין שני סוגי ההוצאות תשמר/תהיה באותו יחס.

- ה. במקרים בהם בית ספר מבצע את תהליך ההסמכה ללא הוצאת תקציב על ליווי/הדרכה/העשרה/תכנון פרויקט, ניתן להוסיף את התקציב שיועד לכך לתקציב הכולל של הפרויקט הסביבתי.
- ו. במסגרת הבקשה אין להגיש בקשה לתמיכה עבור ביצוע הסמכה לבית ספר ירוק מתמיד, אם הוא הוסמך לבית ספר ירוק מתמיד בעבר, ועבור ביצוע הסמכה לבית ספר ירוק רגיל, אם הוא הוסמך לבית ירוק רגיל בעבר. במקרים חריגים בהם בית הספר הוסמך בעבר אולם חלו שינויים משמעותיים בבית הספר (החלפת צוות, החלפת מבנה וכו') יובא הנושא לדיון בוועדת תמיכות.
- ז. הגשה לתהליך הסמכה לבית ספר ירוק מתמיד אפשרית רק לבתי ספר שהוסמכו לבית ספר ירוק.
- ח. בית הספר נשוא בקשת התמיכה קיבל ציון "עובר" – 4 סעיפים לפחות מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בעמודים 15, ו-18 להלן.
- ט. במקרה שביט ספר מבתי הספר נשוא בקשת התמיכה, קיבל ציון "לא עובר" בסעיף אחד או שניים (מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בעמודים 15, ו-18 להלן), יידרש המבקש להעביר למשרד תוכניות מתוקנות לצורך קבלת ציון "עובר" בכל הסעיפים, בתוך חודשיים ממועד קבלת ההתחייבות. מודגש, כי אם לא יבוצע מלוא התיקון הדרוש במועד, לא תשולם התמיכה למבקש עבור בית ספר זה.
- י. מובהר, כי בית ספר נשוא בקשת התמיכה שקיבל ציון "לא עובר" בשלושה סעיפים ומעלה (מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בעמודים 15, ו-18 להלן), בשלב הגשת הבקשה, לא יקבל המבקש התחייבות/תמיכה כספית כלשהי בגינו.
- יא. טופס הבקשה המקצועי במסגרת פרק זה יכלול את ההתחייבות של כל אחד ממנהלי בתי הספר הרלוונטיים לשנת הלימודים תשפ"ג - תשפ"ד, נשוא בקשת התמיכה, בנוגע לבית ספר שלו, כי הוא : 1. מאשר את הצטרפותו לתהליך ההסמכה לבית ספר ירוק ; 2. התחייבות כי אם בית הספר יחליט לפרוש מתהליך ההסמכה, הוא יודיע על כך מיד ובכתב לרשות המקומית ולמשרד להגנת הסביבה ; 3. התוכנית תבוצע בהתאם למפורט במסמכי הבקשה.
- יב. התחייבות של מגיש הבקשה להעביר את כל סכום התמיכה וסכום השתתפותו העצמית לבית הספר הרלוונטי נשוא בקשת התמיכה.
- יג. התחייבות של המבקש לקבל בכתב ומראש (לפני תחילת העבודה) את אישור רכז החינוך המחוזי הרלוונטי לתכני ואופן ההדרכה המקצועית שהרשות מבקשת לרכוש עבור בית הספר במסגרת תהליך ההסמכה.

6.1.2 תנאי סף מקצועיים לפרק א' 2 - הסמכת בית ספר ירוק עד

- א. הגשת טופס מקצועי באופן מלא. על הרשות לפרט בטופס המקצועי את כל הפרטים הנדרשים עבור כל אחד מבית ספר שהרשות מבקשת לקבל תמיכה בגינו.
- ב. יובהר, כי אין הגבלה על מספר בתי הספר בתחום המבקשת שניתן להגיש עבורם בקשה לתמיכה.
- ג. מקסימום התקציב שיכול מבקש התמיכה לקבל עבור בית ספר אחד הינו 13,000 ₪.
- a. בכל הנוגע לבתי ספר הנמצאים ביישובי החברה הערבית, להם ניתנה עדיפות לאומית, לפי החלטת ממשלה 550 והחלטות הממשלה שנלוו לה בעניין החברה הבדואית, הדרוזית והצ'רקסית, בנוגע לתוכנית הסביבתית לפי סעיף 26 להחלטת ממשלה 550 (בהתאם לקישור בסעיף 3 לעיל) מקסימום התקציב שיכול מבקש התמיכה לקבל עבור בית ספר אחד הינו 15,437.5 ₪
- ד. עבור כל בית ספר המבקש להצטרף לתהליך של ירוק עד הרשות מתחייבת לרכוש ציוד מתכלה וציוד קבוע הנדרש להקמת והפעלת המיזם ויעוץ מקצועי הנדרש להפעלת המיזם. יודגש, כי לא יינתן מימון/תמיכה עבור הוצאות העסקת כוח אדם.
- ה. אין להגיש בקשה לתמיכה עבור ביצוע הסמכה לבית ספר ירוק עד – אם הוא הוסמך לבית ספר ירוק עד בעבר.
- ו. הגשה לתהליך הסמכה לבית ספר ירוק עד אפשרית רק לבתי ספר שהוסמכו לבית ספר ירוק מתמיד.
- ז. בית הספר נשוא בקשת התמיכה קיבל ציון "עובר" ב-4 סעיפים לפחות מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בעמוד 20 להלן.
- ח. במקרה שבית ספר מבתי הספר נשוא בקשת התמיכה, קיבל ציון "לא עובר" בסעיף אחד או שניים (מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בעמוד 20 להלן), יידרש המבקש להעביר למשרד תוכניות מתוקנות לצורך קבלת ציון "עובר" בכל הסעיפים, בתוך חודשיים ממועד קבלת ההתחייבות. מודגש, כי אם לא יבוצע מלוא התיקון הדרוש במועד, לא תשולם התמיכה למבקש עבור בית ספר זה.
- ט. מובהר, כי בית ספר נשוא בקשת התמיכה שקיבל ציון "לא עובר" בשלושה סעיפים (מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בעמוד 20 להלן), בשלב הגשת הבקשה, לא יקבל המבקש התחייבות/תמיכה כספית כלשהי בגינו.
- י. טופס הבקשה המקצועי במסגרת פרק זה יכול את ההתחייבות של כל אחד ממנהלי בתי הספר הרלוונטיים לשנת הלימודים, תשפ"ג, תשפ"ד, נשוא בקשת התמיכה, בנוגע לבית ספר שלו, כי הוא: 1. מאשר את הצטרפותו לתהליך ההסמכה לבית ספר ירוק עד; 2. התחייבות כי אם בית הספר יחליט לפרוש מתהליך ההסמכה, הוא יודיע על כך מיד ובכתב לרשות המקומית ולמשרד להגנת הסביבה; 3. התוכנית תבוצע בהתאם למפורט במסמכי הבקשה.
- יא. התחייבות של מגיש הבקשה להעביר את כל סכום התמיכה וסכום השתתפותו העצמית לבית הספר הרלוונטי נשוא בקשת התמיכה.
- יב. התחייבות של המבקש לקבל בכתב ומראש (לפני תחילת העבודה) את אישור רכז החינוך המחוזי הרלוונטי לתכני ואופן ההדרכה המקצועית שהרשות מבקשת לרכוש עבור בית הספר במסגרת תהליך ההסמכה.

6.1.3 תנאי סף מקצועיים לפרק א' 3 - הסמכת בית ספר ירוק מערכת

- א. הגשת טופס מקצועי באופן מלא. על הרשות לפרט בטופס המקצועי את כל הפרטים הנדרשים עבור כל אחד מבית ספר שהרשות מבקשת לקבל תמיכה בגינו.
- ב. יובהר כי כל בית ספר יכול לגשת לתהליך ללא דרישה מוקדמת של תהליך הסמכה ירוק או ירוק מתמיד או ירוק עד.
- ג. יובהר, כי אין הגבלה על מספר בתי הספר בתחום המבקשת שניתן להגיש עבורם בקשה לתמיכה.
- ד. יובהר כי תהליך ההסמכה כירוק מערכתי ימשך שנתיים ולכן ניתן להגיש בקשה לתהליך זה רק עבור שנת תשפ"ג.
- ה. מקסימום התקציב שיכול מבקש התמיכה לקבל עבור בית ספר אחד הינו עד 20,000 ₪ לשתי שנות הפעילות (לבית ספר אחד).
- ו. בכל הנוגע לבתי ספר הנמצאים ביישובי החברה הערבית, להם ניתנה עדיפות לאומית, לפי החלטת ממשלה 550 והחלטות הממשלה שנלוו לה בעניין החברה הבדואית, הדרוזית והצ'רקסית, בנוגע לתוכנית הסביבתית לפי סעיף

26 להחלטת ממשלה 550 (בהתאם לקישור בסעיף 3 לעיל) מקסימום התקציב שיכול מבקש התמיכה לקבל עבור בית ספר אחד הינו עד 23,750 ₪ לשתי שנות הפעילות (לבית ספר אחד).

- ז. עבור כל בית ספר המבקש להצטרף לתהליך של **ירוק מערכתי** הרשות מתחייבת לרכוש ציוד מתכלה וציוד קבוע הנדרש לביצוע סעיפים ב' (אורח חיים מקיים) ו- ד' (מקומיות) בקריטריונים להסמכה, וכן ייעוץ מקצועי והדרכה. יודגש, כי לא יינתן מימון/תמיכה עבור הוצאות העסקת כוח אדם.
- ח. בית הספר נשוא בקשת התמיכה קיבל ציון "עובר" ב- 4 סעיפים לפחות מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בעמוד 26 להלן.
- ט. במקרה שבית ספר מבתי הספר נשוא בקשת התמיכה, קיבל ציון "לא עובר" בסעיף אחד או שניים (מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בעמוד 26 להלן), יידרש המבקש להעביר למשרד תוכניות מתוקנות לצורך קבלת ציון "עובר" בכל הסעיפים, בתוך חודשיים ממועד קבלת ההתחייבות. מודגש, כי אם לא יבוצע מלוא התיקון הדרוש במועד – לא תשולם התמיכה למבקש עבור בית ספר זה.
- י. מובהר, כי בית ספר נשוא בקשת התמיכה שקיבל ציון "לא עובר" בשלושה סעיפים (מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בעמוד 26 להלן), בשלב הגשת הבקשה, לא יקבל המבקש התחייבות/תמיכה כספית כלשהי בגינו.
- יא. טופס הבקשה המקצועי במסגרת פרק זה יכלול את ההתחייבות של כל אחד ממנהלי בתי הספר הרלוונטיים לשנת הלימודים, תשפ"ג, תשפ"ד, נשוא בקשת התמיכה, בנוגע לבית ספר שלו, כי הוא: 1. מאשר את הצטרפותו לתהליך ההסמכה לבית ספר ירוק מערכתי; 2. התחייבות כי אם בית הספר יחליט לפרוש מתהליך ההסמכה, הוא יודיע על כך מיד ובכתב לרשות המקומית ולמשרד להגנת הסביבה; 3. התוכנית תבוצע בהתאם למפורט במסמכי הבקשה.
- יב. התחייבות של מגיש הבקשה להעביר את כל סכום התמיכה וסכום השתתפותו העצמית לבית הספר הרלוונטי נשוא בקשת התמיכה.
- יג. התחייבות של המבקש לקבל בכתב ומראש (לפני תחילת העבודה) את אישור רכז החינוך המחוזי הרלוונטי לתכני ואופן ההדרכה המקצועית שהרשות מבקשת לרכוש עבור בית הספר במסגרת תהליך ההסמכה.

מובהר כי במסגרת קול קורא זה, ניתן להגיש בקשה עבור כל בית ספר רק לאחד מארבעת התהליכים שפורטו לעיל.

6.2 בדיקה מקצועית

פירוט הנושאים והתנאים לבדיקה מקצועית של הבקשות לתמיכה בפרק א הסמכת בתי ספר ירוקים: רגילים, מתמידים וירוקי עד לשנת הפעילות תשפ"ג-תשפ"ד.

6.2.2 פרק א' 1 - הסמכת בתי ספר ירוקים רגילים ומתמידים

הרשות המקומית מתבקשת לתת הדרכה מקצועית לבתי הספר ולסייע להם בבנייה ובביצוע של תהליך ההסמכה. לצורך כך מעניק המשרד תמיכה לשם רכישת שירותי הדרכה וליווי מקצועי בבתי הספר. במטרה להטמיע עקרונות פיתוח בר קיימא בבתי הספר ולהנחיל אורח חיים מקיים, מובילים המשרד להגנת הסביבה ומשרד החינוך תהליך של הסמכת מוסדות חינוך ירוקים.

במסגרת התהליך נדרשים בתי הספר לעמוד בחמשת הקריטריונים להסמכה המפורטים להלן:

- 1 תוכנית לימודים
- 2 ניהול אורח חיים מקיים (שימוש מושכל במשאבים) ונראות
- 3 קידום אזרחות פעילה כולל עשייה אקטיבית חוץ בית ספרית בשיתוף קהילה חוץ בית ספרית
- 4 הנהגה ירוקה
- 5 חדר מורים מקיים

פירוט התנאים למתן התמיכה בכל אחד מחמשת הקריטריונים המפורטים לעיל מופיע בסעיף 6.2.2 לגבי הסמכה לבית ספר ירוק רגיל וסעיף 6.2.3 לגבי הסמכה לבית ספר ירוק מתמיד.

לאחר שבית הספר עמד בכל דרישות ההסמכה בחמשת הקריטריונים, הוא יוזמן להציג בפני "ועדת ההסמכה" (ועדה המורכבת מנציגי משרד החינוך והמשרד להגנת הסביבה) את הפעילות שביצע.

לפני מועד הוועדה, בית הספר ישלח לרכז החינוך המחוזי מצגת המפרטת את עמידתו בששת הקריטריונים להסמכה. במועד הוועדה בית הספר יגיש תיק הסמכה מפורט ומצגת, המפרטים את עשייתו ועמידתו בקריטריונים. התיק יכלול את תוכנית הלימודים, תיאור הפעילות הקהילתית, תוכנית העבודה עם המועצה הירוקה, תוכנית הכשרת המורים ומסמכים המעידים על צמצום במשאבים. ועדת ההסמכה תחליט אם בית הספר עומד בדרישות וזכאי להסמכה כבית ספר ירוק או שעליו לבצע פעולות נוספות בטרם יוכל להיות מוסמך כירוק (מובהר, כי אם בית הספר לא קיבל אישור הסמכה הוא יוכל לקבל תמיכה חלקית בלבד וזו תינתן בהתאם ולפי התנאים המפורטים במסמך זה בסעיף 8.1.1). ההסמכה ניתנת לשנה אחת בלבד.

6.2.2.1 תנאים למתן התמיכה - בית ספר ירוק רגיל

6.2.2.1.1 קריטריון מס' 1 - תוכנית לימודים תוכנית לימודים בהתאם למפורט בהמשך:

על בית הספר לבחור 3 נושאים סביבתיים מרכזיים שרלוונטיים להתמודדות עם משבר האקלים.
דוגמאות לנושאים:

הטיפול המשולב בפסולת; בנייה ירוקה; התכלות משאבים; ניהול משאבי מים; מגוון ביולוגי; שטחים פתוחים; כלכלה מעגלית; תרבות צריכה; נחלת הכלל; מזון; אנרגיה.

על בית הספר להציג בטופס המקצועי בפרק א' תוכנית לימודים המתייחסת ל:

שלושה נושאי סביבה, חמישה מושגים סביבתיים בכל אחד משלושת הנושאים, שיבוץ כל אחד משלושת הנושאים הסביבתיים בשלושה תחומי דעת לפחות. המושגים יעסקו בהתמודדות עם משבר האקלים, ולגבי כל אחד משלושת הנושאים שנבחרו יש להציג את הקשר שלו לנושא משבר האקלים. מושגים קלאסיים של תחום הדעת יתקבלו רק אם הם קשורים במהותם לסביבה ולאקלים.

בית הספר יציג שלוש שכבות הלומדות לפחות 30 שעות שנתיות (להלן ש"ש) לתלמיד בבתי ספר יסודיים, ו-10 ש"ש לתלמיד למחצית מהתלמידים בבתי ספר על יסודיים.

בית ספר יסודי יוכל לשלב בתוכנית הלימודים המוצגת למידה חוץ כיתתית, סיורים בנושאי סביבה ברלוונטיות לנושא משבר האקלים, הצגות בנושאי משבר האקלים וסדנאות בנושאי סביבה בהיקף של עד 10 שעות. על השעות האלו יש לקבל אישור מרכז חינוך וקהילה מחוזי במשרד להגנת הסביבה וממדריכה מחוזית לחינוך לקיימות במשרד החינוך, לפני ביצוע התוכנית בבית הספר.

6.2.2.1.2 קריטריון מס' 2 - קידום אזרחות פעילה להתמודדות עם משבר האקלים כולל עשייה אקטיבית חוץ בית ספרית בשיתוף קהילה מחוץ לכותלי בית הספר.

בית הספר יכול לבחור באחת משתי האפשרויות הבאות:

א. אפשרות ראשונה - תוכנית פעולה סביבתית קהילתית מתמשכת בה יהיו מעורבים תלמידים, מורים, הורים. בבתי ספר יסודיים תשתתף בתהליך לפחות שכבה אחת. בבתי ספר על יסודיים ישתתפו בתהליך לפחות רבע מתלמידי בית הספר. כפעילות סביבתית קהילתית מתמשכת ניתן לבצע אחת מבין האפשרויות הבאות (ובכל מקרה יש לצרף הסבר כיצד הפעילות רלוונטית להתמודדות עם משבר האקלים):

- ❖ טיפול במרחב ציבורי פיזי מחוץ לכותלי בית הספר (לדוגמא: שמירה על אתר טבע עירוני; טיפוח פיזי של אזורים מוזנחים, טיפוח שביל הליכה, הגברת חלחול מי גשם, נטיעת עצים, לקיחת חלק משמעותי בפרויקט רשותי בנושאי סביבה וקיימות).
- ❖ קידום הטמעת שינוי התנהגות בנושאי סביבה במטרה להגביר את יכולת ההתמודדות עם משבר האקלים, דוגמאות: פרויקטים להתייעלות אנרגטית, הפחתת זיהום אויר ממקורות שונים, עידוד מעבר לנסיעה באופניים ו/או הליכה ברגל, שימוש בתחבורה ציבורית, מערכי שיתוף רכב - carpool, שמירה על עצים קיימים, עידוד המחזור והפחתת הצריכה.

על בית הספר להציג בטופס המקצועי תוכנית פעילות שנתית המתייחסת ל:

- הנושא הנבחר
- הבעיה הסביבתית
- השכבות המובילות את התהליך מול הקהילה
- השינוי ההתנהגותי בקהילה שהתוכנית מתכוונת להשיג
- קהל היעד שאליו מכוון הפרויקט
- התמודדות עם משבר האקלים
- אבני דרך מרכזיות בתוכנית הפעולה השנתית (בדגש על פעולות מעשיות שמתוכננות להתבצע מחוץ לבית הספר)
- תוכנית הסברה הכוללת הצגת אמצעי ההסברה שבהם מתכוונים להשתמש
- פירוט של התהליך הלימודי המלווה הכולל: נושאים עיקריים, תחומי דעת, היקף שעות ושכבות גיל
- דרכי מדידה להערכת הצלחת התהליך

ב. אפשרות שנייה שילוב נושאי סביבה באירועים ובפעילויות של בית הספר בדגש על התמודדות עם משבר האקלים

בית הספר יציג אירועים שיתקיימו בבית הספר ובהם ישולבו נושאי סביבה בדגש על משבר האקלים, לרבות ביצוע הכנה ולמידה בכיתות לקראת האירוע. בית הספר יוכל לבחור גם אירועים שמתקיימים כחלק מתוכנית העבודה השנתית של בית הספר, ובהם לשלב נושאי סביבה. על בית הספר להציג בטופס המקצועי תוכנית פעילות שנתית המתייחסת לפרמטרים הבאים:

מועד האירוע, קהל היעד, נושא האירוע, תיאור ההקשר של ההיבטים הסביבתיים המשולבים בפעילויות לנושא משבר האקלים, שותפים, פרסום והסברה.

1. בבית ספר יסודי יתקיימו 4 אירועים לפי הפירוט הבא:

שני אירועים שבהם ייקחו חלק לפחות מחצית מהתלמידים

שני אירועים בהשתתפות ציבור, בנוסף לכל תלמידי בית הספר (הורים, דיירי השכונה, גני ילדים, מוסדות ציבור, תנועות נוער וכד')

2. בבית ספר על יסודי יתקיימו 3 אירועים לפי הפירוט הבא:

שני אירועים בהם ייקחו חלק לפחות שליש מהתלמידים.

אירוע אחד בהשתתפות ציבור בנוסף לשליש תלמידי בית הספר (הורים, דיירי השכונה, גני ילדים, מוסדות ציבור, תנועות נוער וכד')

6.2.2.1.3 קריטריון מס' 3 - תוכנית פעולה לאורח חיים מקיים ונראות בתוך בית הספר

הגשת סקר אורח חיים המתעד את ההתנהלות בבית הספר, נכון למועד הגשת הבקשה. הסקר יתייחס לאמצעים הנוגעים להפחתת טביעת הרגל האקולוגית והפחתת פליטות גזי חממה ולנושא הנראות המשקפת את העשייה הפדגוגית בהקשר של

סביבה ואקלים ואת העשייה הקשורה לאורח חיים מקיים. בעת סיום תהליך ההסמכה והגעה לוועדת ההסמכה יידרש בית הספר להציג סקר חדש ועדכני ולהתייחס להבדלים בינו לבין הסקר הראשון, ולפעולות שבוצעו בכל תחום. בנוסף, יש להציג תיעוד של הנראות. יש להתייחס לכל הסעיפים בסקר בטופס המקצועי.

6.2.2.1.4 קריטריון מס' 4 - תוכנית להנהגה ירוקה
בית הספר נדרש להציג בטופס המקצועי את הנתונים הבאים:

- בהנהגה בבית ספר יסודי משתתפים נציגים מ- 3-4 שכבות לפחות, ובעל יסודי משתתפים נציגים מ- 2 שכבות
- מונה/תה מורה מלווה להנהגה הירוקה
- נקבעה תוכנית מפגשים שנתית שמתוכם לפחות שני מפגשים בנושא משבר האקלים
- הוצגו עיקרי תוכנית העבודה השנתית, תוכנית העבודה חייבת להתייחס לנושא משבר האקלים

6.2.2.1.5 קריטריון מס' 5 - חדר מורים מקיים (יש לבצע את שני הסעיפים א' + ב')
א. תוכנית להכשרת מורים- יש להציג בטופס המקצועי תוכנית של 4 מפגשים של הקניית ידע לצוות המורים והכשרה בנושאי סביבה. מפגש אחד לפחות יעסוק בנושא משבר האקלים. יוכרו השתלמויות בתחום הקיימות שבוצעו החל משנה"ל תש"ף. במידה וההשתלמות שבוצעה לא כללה מפגש בנושא משבר האקלים, יש לבצע מפגש זה לצורך השלמת ההכשרה. ביצוע הכשרה ע"י מורה מתוך צוות בית הספר מחייב קבלת אישור מרכז חינוך סביבתי במשרד להגנת הסביבה וממדריכה מחוייבת לחינוך לקיימות ממשרד החינוך, טרם ביצוע ההכשרה בבית הספר.
ב. תוכנית ליישום אורח חיים מקיים בהתנהלות חדר המורים – ניתן לבחור 2 פעילויות או יותר מתוך האופציות הבאות: הצבת פחים להפרדת פסולת, הפחתת כלים חד פעמיים, חסכון בחשמל או כל רעיון אחר.

סיכום התנאים (בית ספר ירוק רגיל):

התנאים	עובר	לא עובר
1		תוכנית לימודים בהיקף של 30 ש"ש לבי"ס יסודי או 10 שעות בעל יסודי והכל בהתאם לסעיף 6.2.2.1.
2		בית הספר הציג את אחת משתי האפשרויות הבאות: א. אפשרות ראשונה - תוכנית לתהליך שנתי המוביל לשינוי ביחס הקהילה להתמודדות עם משבר האקלים. הוגדר השינוי ההתנהגותי בקהילה בהקשר של התמודדות עם משבר אקלים, הוצג תהליך לימודי מלווה: נושאים עיקריים, תחומי דעת, היקף שעות, שכבות גיל, הוגדרו קהלי היעד, הוצגו אבני דרך מרכזיות בתוכנית הפעולה (בדגש על פעילות חוץ בית ספרית), הוצגה תוכנית הסברתית, הוצגו דרכי מדידה להשגת יעדי התוכנית. ב. אפשרות שנייה - הוצג שילוב נושאי סביבה באירועים ובפעילויות של בית הספר בדגש על התמודדות עם משבר האקלים – בי"ס יסודי 4 אירועים והכל בהתאם למפורט בסעיף 6.2.2.2 ב 1, בי"ס על יסודי 3 אירועים והכל בהתאם למפורט בסעיף 6.2.2.2 ב 2, הוצג: מועד האירוע, קהל היעד, נושא האירוע, תיאור ההיבטים הסביבתיים המשולבים בפעילויות בהקשר של התמודדות עם משבר האקלים, שותפים, פרסום והסברה.
3		הגשת סקר אורח חיים המתעד את ההתנהלות בבית הספר נכון למועד הגשת הבקשה והכל בהתאם למפורט בסעיף 6.2.2.3.

התנאים	עובר	לא עובר
4		התייחסות בסקר לתוכנית לביטוי הנראות של הפעילות הירוקה בבית הספר- שילוט, לוחות מדברים שאחד מהם לפחות עוסק בנושא משבר האקלים, אתר בית הספר, תשתית, אמצעים ופעולות (לא כולל פיסול סביבתי).
5		תוכנית להנהגה ירוקה - א. בהנהגה משתתפים נציגים מ-3-4 שכבות ביסודי, ו-2 שכבות בעל יסודי לפחות, ב. מונתה/מונה מורה מלווה להנהגה הירוקה, ג. נקבעה תוכנית מפגשים שנתית ובהם לפחות 2 בנושא משבר האקלים, ד. פורטו עיקרי תוכנית העבודה השנתית כולל התייחסות לנושא משבר האקלים.
6		חדר מורים מקיים - א. הוצגה תוכנית של 4 מפגשים להכשרת צוות המורים, הוצג אחוז משמעותי של מורים משתתפים והוצגו אמצעי הלמידה והנושאים. יוכרו השתלמויות שבוצעו החל משנה"ל תש"ף. ב"ס שמציג 4 מפגשים מחויב לקיים מפגש 1 לפחות בנושא משבר האקלים ב. הוצגה תוכנית ליישום אורח חיים מקיים בהתנהלות חדר המורים.

6.2.2.2 תנאים למתן התמיכה - בית ספר ירוק מתמיד

6.2.2.2.1 קריטריון מס' 1 תוכנית לימודים

תוכנית לימודים בהתאם למפורט בהמשך :

בכדי לקבל הסמכה לבית ספר ירוק מתמיד נדרשים כל תלמידי בית הספר היסודי ללמוד לפחות 30 שעות שנתיות לתלמיד. בית ספר על יסודי 2/3 מהתלמידים ילמדו לפחות 10 שעות שנתיות לתלמיד.

על בית הספר לבחור 3 נושאים סביבתיים מרכזיים שרלוונטיים להתמודדות עם משבר האקלים ולהראות כיצד הנושאים באים לידי ביטוי בכל תוכניות הלימודים של כלל השכבות. על בית הספר להציג בטופס המקצועי תכנים בשלושת הנושאים הסביבתיים.

על בית הספר להציג בטופס המקצועי תוכנית לימודים המתייחסת לשלושה נושאי סביבה, כאשר יוגדרו חמישה מושגים סביבתיים בכל אחד משלושת הנושאים. כל אחד משלושת הנושאים הסביבתיים ישובץ בשלושה תחומי דעת לפחות. המושגים יעסקו במשבר הסביבתי. מושגים קלאסיים של תחום הדעת יתקבלו רק אם הם קשורים במהותם לסביבה ולאקלים.

דוגמאות לנושאים :

הטיפול המשולב בפסולת ; בנייה ירוקה ; התכלות משאבים ; ניהול משאבי מים ; מגוון ביולוגי ; שטחים פתוחים ; כלכלה מעגלית ; תרבות צריכה ; נחלת הכלל, אובדן מזון, אנרגיה.

בית ספר יסודי יוכל לשלב בתוכנית הלימודים המוצגת למידה חוץ כיתתית, סיורים בנושאי סביבה ברלוונטיות לנושא משבר האקלים, הצגות בנושאי סביבה וסדנאות בנושאי משבר אקלים בהיקף של עד 10 שעות. על השעות האלו יש לקבל אישור מרכז חינוך וקהילה מחוזי במשרד להגנת הסביבה וממדריכה מחוזית חינוך לקיימות במשרד החינוך, טרם ביצוע התוכנית בבית הספר.

6.2.2.2.2 קריטריון מס' 2 - קידום אזרחות פעילה להתמודדות עם משבר האקלים כולל עשייה אקטיבית חוץ בית

ספרית בשיתוף קהילה מחוץ לכותלי בית הספר

בית הספר יציג 2 תוכניות (חובה להציג את 2 התוכניות) :

1. אירועים שיתקיימו בבית הספר ובהם ישולבו נושאי סביבה בדגש על משבר האקלים, לרבות ביצוע הכנה ולמידה בכיתות לקראת האירוע. בית הספר יוכל לבחור גם אירועים שמתקיימים כחלק מתוכנית העבודה השנתית של בית

הספר, ובהם לשלב נושאי סביבה. על בית הספר להציג בטופס המקצועי תוכנית פעילות שנתית המתייחסת לפרמטרים הבאים: מועד האירוע, קהל היעד, נושא האירוע, תיאור ההיבטים הסביבתיים המשולבים בפעילויות, שותפים, פרסום והסברה.

א. בבית ספר יסודי יתקיימו 4 אירועים בתוך בית הספר ובנוסף פעילות אחת מתמשכת מחוץ לכותלי בית ספר:

- שני אירועים שבהם ייקחו חלק לפחות מחצית מהתלמידים
  - שני אירועים בהשתתפות ציבור בנוסף לכל תלמידי בית הספר (הורים, דיירי השכונה, גני ילדים, מוסדות ציבור, תנועות נוער וכו').
- ב. בבית ספר על יסודי יתקיימו 3 אירועים בתוך בית הספר ובנוסף פעילות אחת מתמשכת מחוץ לכותלי בית ספר: שני אירועים בהם ייקחו חלק באירועים לפחות שליש מהתלמידים. אירוע אחד יתקיים בהשתתפות ציבור בנוסף לשליש מתלמידי בית הספר (הורים, דיירי השכונה, גני ילדים, מוסדות ציבור, תנועות נוער וכו')

2. פעילות מתמשכת מחוץ לכותלי בית הספר בה יהיו מעורבים תלמידים, מורים, הורים: יש לבצע אחת מבין האפשרויות הבאות:

- טיפול במרחב ציבורי פיזי מחוץ לכותלי בית הספר במטרה להגביר את יכולת ההתמודדות עם משבר האקלים (לדוגמה: שמירה על אתר טבע עירוני, טיפוח פיזי של אזורים מוזנחים, טיפוח שביל הליכה, לקיחת חלק משמעותי בפרויקט רשותי בנושאי סביבה וקיימות).
- קידום הטמעת שינוי התנהגות בנושאי סביבה במטרה להגביר את יכולת ההתמודדות עם משבר האקלים (דוגמאות: פרויקטים של התייעלות אנרגטית, הפחתת זיהום אוויר ממקורות שונים, עידוד מעבר לנסיעה באופניים, שימוש בתחבורה ציבורית, מערכי שיתוף רכב - carpool, הליכה ברגל, עידוד המחזור והפחתת הצריכה).

6.2.2.2.3 קריטריון מס' 3 - תוכנית פעולה לאורח חיים מקיים ונראות בתוך בית הספר

בעת הגשת הבקשה לקול הקורא יש להציג:

הגשת סקר אורח חיים המתעד את ההתנהלות בבית הספר, נכון למועד הגשת הבקשה. הסקר יתייחס לאמצעים הנוגעים להפחתת טביעת הרגל האקולוגית והפחתת פליטות גזי חממה ולנושא הנראות המשקפת את העשייה הפדגוגית בהקשר של סביבה ואקלים ואת העשייה הקשורה לאורח חיים מקיים. בעת סיום תהליך ההסמכה והגעה לוועדת ההסמכה יידרש בית הספר להציג סקר חדש ועדכני ולהתייחס להבדלים בינו לבין הסקר הראשון, ולפעולות שבוצעו בכל תחום. בנוסף, יש להציג תיעוד של הנראות. יש להתייחס לכל הסעיפים בסקר בטופס המקצועי.

6.2.2.2.4 קריטריון מס' 4 - תוכנית להנהגה ירוקה

בית הספר נדרש להציג בטופס המקצועי את הנתונים הבאים:

- בהנהגה משתתפים נציגים של 3-4 שכבות לפחות
- מונתה/מונה מורה מלווה להנהגה הירוקה
- תוכנית מפגשים שנתית
- הצגת עיקרי תוכנית העבודה השנתית הכוללת: תאריכים, נושא המפגש, מספר מפגשים, מטרה. תוכנית העבודה חייבת להתייחס לנושא משבר האקלים.

6.2.2.2.5 קריטריון מס' 5 - חדר מורים מקיים (יש לבצע את שני הסעיפים א' + ב')

א. תוכנית להכשרת מורים – יש להציג בטופס המקצועי תוכנית של 4 מפגשים של הקניית ידע לצוות המורים, להכשרה בנושאי סביבה. מפגש אחד לפחות יעסוק בנושא משבר האקלים. יוכרו השתלמויות בתחום הקיימות שבוצעו החל משנה"ל תש"ף. במידה וההשתלמות שבוצעה לא כללה מפגש בנושא משבר האקלים, יש לבצע מפגש זה לצורך השלמת ההכשרה. ביצוע הכשרה ע"י מורה מתוך צוות בית הספר מחייב קבלת אישור מרכז חינוך סביבתי במשרד להגנת הסביבה וממדריכה מחוזית לחינוך לקיימות ממשרד החינוך, טרם ביצוע ההכשרה בבית הספר.

ב. תוכנית ליישום אורח חיים מקיים בהתנהלות חדר המורים – ניתן לבחור פעילות אחת או יותר מתוך האופציות הבאות: פחים להפרדת פסולת, הפחתת כלים חד פעמיים, חיסכון בחשמל או כל רעיון אחר.

6.2.2.2.6 שילוב נושאי סביבה ואקלים בחזון בית הספר והפצתו באמצעים שונים למשל: באתר בית הספר, באספות הורים, בהודעות להורים. במעמד ועדת ההסמכה יידרש בית הספר להציג אסמכתאות בנושא זה.

סיכום התנאים (בתי ספר ירוק מתמיד):

התנאים	עובר	לא עובר
1		
תוכנית לימודים בהיקף של 30 ש"ש לכל ביי"ס יסודי או 10 שעות למחצית מתלמידי בית הספר בעל יסודי והכל בהתאם לסעיף 6.2.3.1.		
2		
תוכנית לתהליך שנתי המוביל שינוי ביחס הקהילה להתמודדות עם משבר האקלים. א. הוצג שילוב נושאי סביבה בדגש על התמודדות עם משבר האקלים ב 4 אירועים ובפעילויות של בית הספר יסודי ו 3 אירועים בבי"ס על יסודי. הוצג: מועד האירוע, קהל היעד, נושא האירוע בהקשר של התמודדות עם משבר האקלים, תיאור ההיבטים הסביבתיים המשולבים בפעילויות, שותפים, פרסום והסברה בהתאם לסעיף 6.2.3.2 א ב. הוצגה הפעילות המתמשכת הנוספת שתתקיים מחוץ לכותלי בית הספר בה יהיו מעורבים תלמידים, מורים, הורים, הוגדר השינוי ההתנהגותי בקהילה בהקשר של התמודדות עם משבר אקלים שהתוכנית מתכוונת להשיג. הוצג תהליך לימודי מלווה הכולל: נושאים עיקריים, תחומי דעת, היקף שעות, שכבות גיל, הוגדרו קהלי היעד, הוצגו אבני דרך מרכזיות בתוכנית הפעולה, הוצגה תוכנית הסברתית, הוצגו דרכי מדידה להשגת יעדי התוכנית, בהתאם לסעיף 6.2.3.2 ב		
3		
הגשת שאלון אורח חיים המתעד את ההתנהלות בבית הספר נכון למועד הגשת הבקשה והכל בהתאם למפורט בסעיף 6.2.3.3.		
4		
התייחסות בסקר לתוכנית לביטוי הנראות של הפעילות הירוקה בבית הספר, כולל שילוב הנושא בחזון בית הספר - שילוט, לוחות מדברים שאחד מהם לפחות עוסק בנושא משבר האקלים, אתר בית הספר, תשתית, אמצעים ופעולות (לא כולל פיסול סביבתי)		
5		
תוכנית להנהגה ירוקה- בהנהגה משתתפים נציגים מ- 3-4 שכבות לפחות ביסודי ו-2 שכבות לפחות בעל יסודי, מונתה/מונה מורה מלווה להנהגה הירוקה, נקבעה תוכנית מפגשים שנתית, פורטו עיקרי תוכנית העבודה השנתית		
6		
חדר מורים מקיים: א. תוכנית להכשרת מורים: הוצגה תוכנית של 4 מפגשים להכשרת צוות המורים, ביי"ס שמציג 4 מפגשים מחויב לקיים מפגש 1 לפחות בנושא		

התנאים	עובר	לא עובר
משבר האקלים. הוצג אחוז משמעותי של מורים משתתפים, הוצגו אמצעי הלמידה והנושאים השתלמויות בוצעו החל משנה"ל תש"ף. ב. הוצגה תוכנית ליישום אורח חיים מקיים בהתנהלות חדר המורים.		

פרק א' 2 תהליך הסמכה לבית ספר ירוק עד – מיועד לבתי ספר מתמידים בלבד

6.3

בתי ספר ירוקים מתמידים מוזמנים להגיש בקשה לתמיכה במיזם חברתי כלכלי סביבתי יובהר כי גם בתהליך זה היקף התמיכה בבית ספר בפרק זה יהיה עד 13,000 ₪, לאחר שבית הספר עמד בכל דרישות התהליך יתבצע אצלו סיור של ועדת ההסמכה.

מיזם חברתי כלכלי סביבתי יצטרך לתת מענה לנקודות הבאות (הרלוונטיות למיזם הנבחר):
 עיסוק בנושא סביבתי (לדוגמא: טיפול בפסולת; בנייה ירוקה; התכלות משאבים; משבר המים בישראל; מגוון ביולוגי; משבר האקלים; שטחים פתוחים; כלכלה מעגלית; תרבות צריכה; נחלת הכלל; אובדן מזון).

א. יש להציג את קהל היעד המשתתף במיזם. קהל היעד יכלול לפחות קהל אחד חוץ מצוות המורים ותלמידי בית הספר.

ב. יש להציג את התכנון הכלכלי של אופן הפעלת המיזם בעתיד, כך שיכלול את המשך קיומו של המיזם לתקופה של לפחות שנה מסיום הביצוע וקבלת אישור ההסמכה.

ג. יש להציג באיזה אופן המיזם מחבר בין כלכלה, סביבה וחברה..

ד. יש להציג כיצד הפעלת המיזם תורמות לצמצום שימוש במשאבים, להקטנת הנזק לסביבה ולהתמודדות עם נושא משבר האקלים בבית הספר או בקרב קהל היעד.

ה. יש להציג את האופן שבו בית הספר מתכנן לבצע את המיזם, מה חלקם של התלמידים בתכנון ובהפעלה וכיצד המיזם ישולב בסדירויות הבית ספריות.

ו. יש להציג את האופן בו המיזם המוצע ישפיע על קידום ערכים סביבתיים-פדגוגיים בתוכנית הלימודים הבית ספרית בשנים הבאות.

בית ספר יוכל להגיש בקשה רק אם כבר הוסמך למתמיד.

בתי ספר שמעוניינים להגיש בקשה לתמיכה יתבקשו להציג בטופס המקצועי התייחסות לסעיפים הבאים:

1. כיצד שולבו תכנים בנושאי קיימת וסביבה בתוכנית הלימודים במהלך שלוש השנים האחרונות.

2. הצגת התנהלות סביבתית מקיימת של בית הספר במהלך שלוש השנים האחרונות.

3. עיקרי הפעילות של המועצה הירוקה הבית ספרית במהלך שלוש השנים האחרונות.

4. הצגת האופן שבו המיזם המוצע עונה על כל ששת הדרישות בסעיף 6.3 (א-ו')

5. הצגת האופן שבו בית הספר מתכנן לבצע את המיזם, כולל חלקם של התלמידים בביצוע ובהפעלה מתמשכת, וכולל האופן בו ישולב המיזם בסדירויות הבית ספריות.

6. הצגת אופן שילוב המיזם בתוכנית הלימודים הבית ספרית

סיכום התנאים למתן תמיכה:

התנאים	עובר	לא עובר
1	בית הספר הציג כיצד שולבו תכנים בנושאי קיימת וסביבה בתוכנית הלימודים במהלך 3 השנים האחרונות	
2	בית הספר הציג התנהלות סביבתית מקיימת במהלך 3 השנים האחרונות	
3	בית הספר הציג פעילות סביבתית של המועצה הירוקה במהלך 3 השנים האחרונות	
4	המיזם המוצע עונה על הדרישה להיות חברתי כלכלי סביבתי ונותן מענה בששת הסעיפים (א-ו'), ניתן הסבר מפורט על ההקשרים השונים	
5	בית הספר הציג תוכנית מפורטת לביצוע המיזם, כולל חלקם של התלמידים בביצוע ובהפעלה מתמשכת, אופן השילוב בסדירות הבית ספריות, התייחסות להיבטים סביבתיים כלכליים וחברתיים	
6	בית הספר הציג את הקשר בין המיזם לבין תוכנית הלימודים כולל התייחסות להיבטים סביבתיים כלכליים וחברתיים	

פרק א' 3 תהליך הסמכה לבית ספר ירוק מערכתי

6.4

עקרונות התהליך-

6.4.1

א. בתי הספר שיפנו להשתתף בתהליך יידרשו למהלך הוליסטי, כלל בית ספרי שמתחיל מתפיסה פדגוגית, עובר דרך שיטת העבודה של מנהל וצוות המורים, ובא לידי ביטוי בכל השגרות הבית ספריות, תוך מתן התייחסות לידע, מיומנויות וערכים ותוך הקפדה על צמצום טביעת הרגל האקולוגית בכל פעולה של בית הספר.

ב. כל בתי הספר מוזמנים להגיש בקשה לתמיכה בתהליך ירוק מערכתי.

ג. יובהר כי בתהליך זה היקף התמיכה בבית ספר אחד בפרק זה יהיה עד 20,000 ₪.

ד. הפעילות במסגרת תהליך זה תמשך לאורך שנתיים, בית הספר יוכל לתכנן את ביצוע סעיפי ההסמכה השונים בהתאם לבחירתו.

ה. לאחר שבית הספר עמד בכל דרישות התהליך יתבצע אצלו סיור של ועדת ההסמכה לאישור הסמכתו.

6.4.2 במסגרת תהליך ירוק מערכתי בית הספר יציג כיצד הוא עוסק ב-5 עקרונות מרכזיים:

1. **הדדיות** - קידום מערכת יחסים מכבדת ומתחשבת בין אדם לאדם ובין האדם לסביבה
2. **צריכה וייצור אחראיים** - ביסוס תרבות צריכה חליפית ויצרנות תוך הבנת מגבלות הצריכה החומרית
3. **אחריות ודוגמה אישית** - יצירת הלימה בין עקרונות הקיימות לבין ההתנהלות האישית והארגונית
4. **בחינה מתמדת של המובן מאליו** - התבוננות ביקורתית בחזון, בתפיסות העולם ובאורחות החיים הנגזרות מהם
5. **דיאלוג מתמיד עם הקהילה והסביבה** - הכרות ועיסוק פעיל בסוגיות מקומיות, חברתיות סביבתיות

6.4.3 תנאים למתן התמיכה לבית ספר ירוק מערכתי

6.4.3

6.4.3.1 העיסוק בעקרונות המרכזיים יעשה במישורים הבאים (כל אחד מהעקרונות ישולב במספר מישורים):

- א. תוכנית הלימודים
- ב. אורח חיים מקיים המתבטא בצמצום טביעת הרגל האקולוגית
- ג. תפיסה פדגוגית
- ד. מקומיות בהקשר של משבר האקלים

6.4.3.2 תוכנית לימודים –

1. יש להציג תוכנית לימודים רב תחומית בהיקף של 60 שעות לתלמיד לשנתיים בבית ספר יסודי, ובהיקף של 40 שעות לתלמיד לשנתיים בבית ספר על יסודי.
2. בבית הספר היסודי ילמדו 30 שעות לתלמיד מעקרון ההדדיות ו-30 שעות לתלמיד מעקרון הצריכה ויצור אחראים. שכבות אי-ד' לא יעסקו בנושא משבר האקלים, אלא יבחרו מתוך שאר נושאי הבחירה 2 נושאים מכל עקרון. שכבות ה' ו' יעסקו בנושא משבר האקלים ויבחרו מנושאי הבחירה עוד 2 נושאים מכל עקרון.
3. בבית ספר על יסודי ילמדו 20 שעות לתלמיד מעקרון ההדדיות ו-20 שעות לתלמיד מעקרון הצריכה והיצור האחראים. כל השכבות נדרשות לעסוק בנושא משבר האקלים ורשאיות לבחור עוד שני נושאים מנושאי הבחירה של כל אחד מהעקרונות.
4. בית הספר יכין פריסה של תוכנית הלימודים לאורך שנתיים וישבץ את שעות הלימוד הנדרשות בכל שכבה במשך כל תקופה זו. ניתן ללמד את הנושא בכל אחד מתחומי הדעת, בלפחות 3 תחומי דעת לכל נושא.
5. יש לפרט כיצד במסגרת נושאי הלימוד השונים שילמדו, יתקיים עיסוק בדילמות וקונפליקטים וחקר מבוסס ידע מדעי, הסקת מסקנות ויציאה לפעולה. רצוי לשלב למידה חוץ כיתתית מבוססת מקום כחלק משעות הלימוד.
6. נושאים לבחירה במסגרת עקרון ההדדיות
  - יחסי הגומלין בין אדם לאדם ובין אדם לסביבתו
  - ערכי הטבע באזורנו, ייחודיות המגוון הביולוגי, מאפייני השטחים הפתוחים סביבנו ומה ניתן לעשות למען שמירתם.
  - סוגיות הקושרות בין בריאותנו לבין מצב הסביבה.
  - סוגיות מקומיות העוסקות בצדק סביבתי- חברתי.
  - הפרט ויחסו לנחלת הכלל.
  - השפעת פעילות האדם (הפרטית, הציבורית, הכלכלית, היומיומית) על סוגיית משבר האקלים. (נושא חובה לכל השכבות למעט כיתות אי-ד').
7. נושאים לבחירה במסגרת עקרון צריכה וייצור אחראים
  - תרבות הצריכה, מאפייניה והשלכותיה הסביבתיות והחברתיות בהקשר של משבר האקלים. (נושא חובה לכל השכבות למעט כיתות אי-ד').
  - כלכלה מקומית וכלכלה מעגלית.
  - כלים להתנהלות צרכנית נבונה ומתחשבת במחיר סביבתי/בריאותי.

- ייצור וסחר הוגן.

6.4.3.3 אורח חיים מקיים המתבטא בצמצום טביעת הרגל האקולוגית

1. בית יסודי שכבות ד', ה', ו', בחטיבת ביניים ובתיכונים, כל השכבות יבצעו תוכנית שמטרתה צמצום טביעת רגל אקולוגית ככלי לפחתה והערכות עם משבר האקלים.
2. בית הספר נדרש להמשיך לפעול גם בהתנהלותו להקטנת טביעת הרגל האקולוגית – בתחומים של רכש, פסולת, אי שימוש בחד-פעמי, מים, אנרגיה וכו'.
3. דוגמאות לפעילויות אותם ניתן לבצע במסגרת קריטריון זה: תכנון מוצר שמקדם צמצום טביעת רגל אקולוגית, עבודת חקר משותפת, פרויקט קהילתי-סביבתי.
4. התהליך החינוכי והתוצרים יתועדו ויוצגו לכלל בית הספר ולקהילת ההורים.
5. בסיום תהליך ההסמכה יידרש בית הספר להציג את התהליך החינוכי ואת התוצרים.
6. בפעילויות יבואו לידי ביטוי לפחות 2 מבין המיומנויות ו 2 מבין הערכים הללו-

מיומנויות

- עבודת צוות
- פתרון בעיות
- שיתופי פעולה מבוססי הסכמות רחבות
- שילוב היבטים יצרניים בתוכניות הלימוד
- יצרנות (לדוגמא: חקלאות וגידול מזון, מייקרוס ומלאכות יד)

ערכים

- מנהיגות
- אחריות
- הובלת שינוי
- כבוד והתחשבות בזולת ובסביבה (שמירת הטבע)
- ערבות הדדית

6.4.3.4 תפיסה פדגוגית בית ספרית

על בית הספר להציג כיצד התפיסה הפדגוגית של בית הספר מביאה לידי ביטוי את הנקודות שלהלן לגבי העקרונות שפורטו לעיל בסעיף 6.4.2, וכיצד תשולב התפיסה בביצוע הפעילות בשגרות ובתהליכי העבודה הבית ספריים בשלוש רמות:

1. ברמת חזון בית הספר.
2. ברמת עבודת המנהל והצוות החינוכי.
3. ברמת עבודת הצוות החינוכי מול התלמידים.

הדדיות

- מערכת יחסי מורה- תלמיד/ה מושתתת על הדדיות, כבוד והתחשבות
- אקלים הלמידה של התלמיד/ה משמעותי לו/לה
- תהליך הלמידה מתחשב ביכולות הלומד/ת, בתחומי העניין, ובביטוי אישי
- מתן ביטוי לשונות ולקבלת האחר, השונה, ולקיום מגוון דעות ועמדות
- פעילות בית הספר ערה למאפייני הסביבה ובזיקה למאפייני הסביבה
- קיום תהליכים מובנים של מתן משוב בין מנהל לצוות ובין צוות חינוכי לתלמידים

צריכה ויצור אחראים

- תכנון הוראה ולמידה באופן המאפשר הפחתת צריכה של משאבים
- איגום משאבים פנים וחוץ בית ספריים
- יישום צמצום צריכת משאבים בהיבטי פדגוגיה, משק בית, ואירועים בית ספריים

דוגמה אישית

- ביטוי לערכי הקיימות בחזון ביה"ס, נאה דורש ונאה מקיים ברמה אישית וארגונית.
- מרחבי בית הספר משקפים את תפיסת הקיימות.
- יישום עקרונות הקיימות בלמידה, באירועים, בטיולים, ובפעילויות בביה"ס.
- עקרונות החינוך לאורח חיים מקיים מיושמים בחדר המורים ומקנים דוגמה אישית
- קיום תהליכים וקביעת יעדים מדידים (כמותיים/איכותיים) להערכה עצמית של מידת הטמעת העקרונות, הקניית הידע, פיתוח תהליכי חשיבה, מיומנויות וערכים ברוח הקיימות.

דיאלוג מתמיד עם הקהילה והסביבה

- קיומו של דיאלוג בתוך הצוות, בין הצוות החינוכי לצוות הניהולי, בין הצוות לתלמידים, בין הצוות להורים
- עבודת צוות המקיימת דיאלוג מתמשך עם הסביבה הפיזית והאנושית של בית הספר
- שאילת שאלות על דרך החיים שלנו ועל מוסכמות חברתיות
- למידה וצמיחה מתוך התנסות וביקורת בונה
- בחינה מתמדת של המובן מאליו: התבוננות ביקורתית
- קיום שגרות ופרקטיקות למידה המאפשרות לצוות החינוכי לבחון את הדרך החינוכית, לחדש אותה, לשנות או לשמר אותה באופן שיעודד קיימות.
- קיום הלימה בין עקרונות החינוך לאורח חיים מקיים, לתוכניות הלימודים לשגרות בית ספריות ולהתנהלות הבית ספרית.
- כלים ופרקטיקות לניטור ולהערכה עצמית.

- שאילת שאלות והתנסות בחשיבה ביקורתית בתהליכי הלמידה, ההוראה ובאורח חיים האישי והבית ספרי.

6.4.3.5 מקומיות בהקשר של משבר האקלים

בנושא זה יש לבצע 2 פעילויות :

א. בבית ספר יסודי בכיתות ה-ו בלבד ובבית ספר על יסודי בכל השכבות יתקיימו 6 שיעורים (שיעורים אלו יכולים להיות חלק מתוכנית הלימודים כמפורט בסעיף 6.4.3.2) בהם תעשה היכרות עם הסביבה הפיזית ומרכיביה, יבחר סיפור מקומי רלוונטי לנושא משבר האקלים, תערך למידה של הסיפור, יבחן האופן שבו הסיפור קשור להתנהלות היומיומית של בית הספר והתלמידים, ותעשה פעילות למידת עמיתים מול כלל בית הספר. יש להציג את התוכנית עבור 6 השיעורים.

דוגמאות לתחומים שניתן לעסוק בהם: התחממות, שריפות, הצפות, איי חום עירוניים, פגיעה בטבע העירוני.

במסגרת עיסוק בסיפור המקומי יש להראות כיצד הערכים והמיומנויות הללו באים לידי ביטוי:

- פליאה

- התבוננות

- הקשבה

- אכפתיות

- ערנות

- תרבות שיתופית ומעורבות פעילה

- חשיבה ביקורתית

ב. בית הספר יקיים מפגש ברמת שכבה/בית ספר של חשיפה והכרות עם פעילות מקיימת של פרטים וארגונים בהקשר למשבר האקלים או עם גופים ואנשים מעוררי השראה בתחום משבר האקלים.

סיכום התנאים למתן תמיכה:

התנאים	עובר	לא עובר
1 הוצגה תוכנית לימודים רב תחומית בנושא הדדיות בהיקף של 30 לאורך שנתיים בביס יסודי, 20 שעות לאורך שנתיים בעל יסודי, הכוללת התייחסות למשבר האקלים		
2 הוצגה תוכנית לימודים רב תחומית בנושא צריכה ויצור אחראים בהיקף של 30 לאורך שנתיים בביס יסודי 20 שעות לאורך שנתיים בעל יסודי, הכוללת התייחסות למשבר האקלים		
3 הוצגה תוכנית לפעילות שמטרתה צמצום טביעת רגל אקולוגית ככלי לפחתה והערכות עם משבר האקלים, כולל התייחסות למיומנויות ולערכים		
4 הוצגה תפיסה פדגוגית בית ספרית ברמת חזון, ברמת עבודת המנהל מול הצוות החינוכי, וברמת עבודת הצוות החינוכי מול התלמידים		
5 התפיסה הפדגוגית שהוצגה מתייחסת לכל העקרונות		

		מקומיות בהקשר של משבר אקלים - הוצג הסיפור המקומי בו בחר בית הספר לעסוק, החיבור של הסיפור למשבר האקלים והקשר להתנהלות היומיומית של בית הספר, כולל מפגש חשיפה עם פעילות מקיימת ברמה המקומית	6
--	--	---	---

**פרק ב' - פעילויות לקידום חינוך בנושא משבר אקלים במהלך רשותי רחב במערכת החינוך
(בתי ספר וגני ילדים)**

- 6.5.1 תנאי סף מקצועיים לפרק ב' - פעילויות לקידום חינוך בנושא משבר האקלים במהלך רשותי רחב במערכת החינוך (בתי ספר וגני ילדים).
- א. הגשת טופס מקצועי באופן מלא. על הרשות לפרט בטופס המקצועי את כל הפרטים הנדרשים עבור כל פעילות בנפרד שהרשות מבקשת לקבל תמיכה עבורה.
- ב. לא ניתן לקבל תמיכה במסגרת פרק זה עבור פעילויות הנתמכות ו/או יכולות להיות ממומנות במסגרת הסמכת בתי ספר ירוקים.
- ג. עבור תוכניות חינוכיות שיבוצעו בגני ילדים, יש לצרף לתוכנית המוגשת במרכב"ה את אישור משרד החינוך לתוכנית. על מנת לקבל את אישור משרד החינוך יש להגיש באמצעות משלוח דוא"ל בקשה לקבלת אישור ולצרף את התוכנית המפורטת למדריכה ארצית לקיימות באגף א' לחינוך קדם יסודי, המנהל הפדגוגי, משרד החינוך בכתובת דוא"ל: kolkore2022@gmail.com
- לא תאושר תמיכה לתוכניות בגני ילדים ללא אישור משרד החינוך. מומלץ לשלוח העתק מהבקשה לשרית לוי גרוסו מאגף חינוך וקהילה במשרד להגנת הסביבה בכתובת דוא"ל hinuchaklimi@sviva.gov.il
- ד. במקרים בהם הרשות מגישה תוכנית לבתי ספר יסודיים ולבתי ספר על יסודיים עליה להגיש תוכנית מקצועית נפרדת לכל אחד מסוגי בתי הספר.
- ה. בכל אחת מהתוכניות (בסיסית/מעמיקה) כל תלמיד המשתתף בתוכנית, יעבור את כל המפגשים (10 מפגשים בתוכנית בסיסית או 15 מפגשים בתוכנית מעמיקה).
- ו. הרכישות שיבוצעו במסגרת התוכנית (מעמיקה/בסיסית) יעמדו בתנאים הבאים:
- i. התקציב יחולק באופן שווה בין כל מוסדות המשתתפים בתוכנית.
- ii. בתקציב עבור רכש יעשה שימוש להקמה של אמצעים שיוצבו בכל מוסדות החינוך המשתתפים בתוכנית ומאפשרים המשך עיסוק בנושאי קיימות וסביבה במוסד החינוכי.
- ז. בהתאם לטבלת התעריפים בסעיף 6.4.2.1, רשות תוכל לבחור את מספר מוסדות חינוך שישתתפו בתוכנית, את היקף הפעילות (מעמיק או בסיסי בהתאם לסעיף 6.4.2) ומה יהיה הנושא הסביבתי שבו תעסוק התוכנית בכל שנה שעבורה מבקשת הרשות לבצע פעילות בפרק זה.
- סכום התמיכה לשנה (ללא השתתפות הרשות) עבור פעילות במוסד חינוכי אחד לא יהיה יותר מהסכום המפורט בטבלת התעריפים 6.4.2.1.
- ח. הפעילות נשוא בקשת התמיכה קיבלה ציון "עובר" ב- 4 סעיפים לפחות מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בסעיף 6.4.2.1 להלן.
- במקרה של פעילות נשוא בקשת התמיכה שקיבלה ציון "לא עובר" בסעיף אחד או שניים (מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בסעיף 6.4.2.1 להלן), יידרש המבקש להעביר למשרד תוכניות מתוקנות לצורך קבלת ציון "עובר" בכל הסעיפים, בתוך חודשיים ממועד קבלת ההתחייבות. מודגש, כי אם לא יבוצע מלוא התיקון הדרוש במועד, לא תשולם התמיכה למבקש/הרשות עבור אותה פעילות.
- מובהר, כי במקרה של פעילות נשוא בקשת התמיכה שקיבלה ציון "לא עובר" בשלושה סעיפים (מתוך 6 הסעיפים המפורטים בטבלה המופיעה בסעיף 6.4.2.1 להלן), בשלב הגשת הבקשה, לא יקבל המבקש התחייבות/תמיכה כספית כלשהי.
- ט. טופס הבקשה המקצועי במסגרת פרק זה יכול את ההתחייבויות הבאות החתומות על-ידי מורשי החתימה ברשות המקומית נשוא בקשת התמיכה:
1. הפעילות נשוא הבקשה תפורסם באמצעי התקשורת המקומיים ובאתר האינטרנט של הרשות המבקשת.

2. בכל פרסום של הרשות המבקשת אודות הפעילות נשוא הבקשה, תציין הרשות כי הפעילות נעשתה בסיוע המשרד להגנת הסביבה.
3. הפעילות שבעבורה מבוקשת התמיכה אינה נתמכה ו/או עתידה להיתמך ו/או להיות מתוקצבת בדרך אחרת על-ידי המשרד ו/או משרד ממשלתי אחר.
4. הסכמה של המבקש לפרסום התוכנית נשוא הבקשה ו/או תוצריה ו/או כל מידע בקשר אליה באתר האינטרנט של המשרד, ושימוש בהם.
- י. יודגש כי קיום כל ההתחייבויות האמורות לעיל יהווה תנאי לקבלת תמיכה כלשהי.

6.5.2 פרק ב' - פירוט הנושאים והתנאים לבדיקה מקצועית עבור פעילויות לקידום חינוך בנושא משבר האקלים במהלך רשותי רחב במערכת החינוך (בתי ספר וגני ילדים)

המהלך הבסיסי והמהלך המעמיק יתבצעו באופן שכל תלמיד יקבל את מלוא היקף המפגשים, קרי לא ניתן לפצל את סך המפגשים למספר קבוצות תלמידים. במהלך הבסיסי כל תלמיד חייב לקבל 10 מפגשים וכל מורה/גננת חייבת לקבל 4 שעות הכשרה, ובמהלך המעמיק כל תלמיד חייב לקבל 15 מפגשים וכל מורה /גננת חייבת לקבל 6 שעות הכשרה. המהלך הבסיסי יכלול הדרכה לצוות החינוכי בהיקף של 4 שעות לפחות, הקניית ידע לתלמידים ועשייה אקטיבית מתמשכת בהיקף של 10 מפגשים (ניתן לקיים חלק מהמפגשים מחוץ למוסד החינוכי), קידום אורח חיים מקיים לאורך כל התהליך בתוך המוסד החינוכי, הסברה ופרסום. בגני ילדים תיעשה התנסות פעילה המותאמת לדרכי העבודה בגני הילדים. המהלך המעמיק יכלול הדרכה לצוות החינוכי בהיקף של 6 שעות לפחות, הקניית ידע לתלמידים ועשייה אקטיבית מתמשכת בהיקף של 15 מפגשים (ניתן לקיים חלק מהמפגשים מחוץ למוסד החינוכי), קידום אורח חיים מקיים לאורך כל התהליך בתוך המוסד החינוכי, הסברה ופרסום. בגני ילדים תיעשה התנסות פעילה המותאמת לדרכי העבודה בגני הילדים. בהתאם להנחיות הבריאות הקשורות למצב הקורונה יהיה ניתן לקיים חלק מהמפגשים בזום.

6.5.3 יש לשים לב, כי סכומי התמיכה המקסימאליים (לא כולל השתתפות הרשות) למוסד חינוכי אחד שינתנו לפי פרק זה, יהיו כמפורט בטבלת התעריפים:

סכום תמיכה בפעילות עומק בבי"ס על יסודי לכל בי"ס לשנה אחת	סכום תמיכה בפעילות בסיסית בבי"ס על יסודי לכל בי"ס לשנה אחת	סכום תמיכה בפעילות עומק בבי"ס יסודי לכל בי"ס לשנה אחת	סכום תמיכה בפעילות בסיסית בבי"ס יסודי לכל בי"ס לשנה אחת	סכום תמיכה בפעילות עומק בגן ילדים לכל גן לשנה אחת	סכום תמיכה בפעילות בסיסית בגן ילדים לכל גן לשנה אחת	כלל האוכלוסייה
30,000	20,000	18,750	12,500	7,500	5,000	כלל האוכלוסייה
35,625	23,750	22,265.625	14,843.75	8,906.25	5,937.5	בכל הנוגע למוסדות חינוך הנמצאים ביישובי החברה הערבית, להם ניתנה עדיפות לאומית, לפי החלטת ממשלה 550 והחלטות הממשלה שגלו לה בעניין החברה הבדואית, הדרוזית והצ'רקסית, בנוגע לתוכנית הסביבתית לפי סעיף 26 להחלטת ממשלה 550 (בהתאם לקישור בסעיף 3 לעיל)

המהלך יבוצע תוך שיתוף פעולה בין היחידה לאיכות הסביבה/ איגוד ערים לאיכות הסביבה/ מחלקת החינוך / מחלקת תברואה / מחלקת נוער / מהנדס העיר וכדומה.

במסגרת הפעילות יתקיימו פעילויות משותפות לכל מוסדות החינוך המשתתפים (במסגרת 10 או 15 המפגשים) בכפוף להנחיות הבריאות המעודכנת לזמן הביצוע ובהתאם להנחיות שיתן המשרד בנושא.

התהליך יכול פעולות שמטרתן להביא לחשיפת הנושא בפני לפחות 50% מהתלמידים והוריהם בבתי הספר הלוקחים חלק בתוכנית. בגני הילדים ישתתפו כל הילדים וההורים. יש להציג את הפעולות שנעשו לשם כך.

בסיום המהלך יופק תוצר שיוצג בפני קהלים רחבים ברשות ויקבל חשיפה הסברתית ופרסומית.

כל רשות רשאית להגיש תוכניות עבור גנים ו/או עבור בתי ספר יסודיים ו/או בתי ספר על יסודיים (לבחירתה) ובלבד שהוגשה תוכנית נפרדת לכל אחד מהני"ל. במקרים בהם מדובר בתוצר פיזי, עליו להיות בשטח המוסד החינוכי.

לתוכניות החינוכיות שיבוצעו בגני ילדים יש לצרף במרכב"ה את אישור משרד החינוך לתוכנית. על מנת לקבל את אישור משרד החינוך יש להגיש בקשה למדריכה ארצית לקיימות באגף א' לחינוך קדם יסודי, המנהל הפדגוגי, משרד החינוך בכתובת דוא"ל: kolkore2022@gmail.com ולצרף את התוכנית המפורטת. לא תאושר תמיכה לתוכניות בגני ילדים ללא אישור משרד החינוך.

על הרשות להגיש תוכנית מפורטת לשנה"ל תשפ"ג ותשפ"ד.

לא עובר	עובר	התנאים	
		הוצג פירוט לגבי הנושא שנבחר וההקשר שלו לנושא משבר האקלים בהתאמה לתוכנית בסיסית או מקיפה	1
		הוצגה תוכנית להקניית ידע לצוות החינוכי (בהתאמה לגני ילדים או לבתי ספר) הכוללת נושאים, מטרות מוגדרות רלוונטיות לנושא הסביבתי הנבחר ולאופי התוכנית, מושגים סביבתיים בהתאמה לתוכנית בסיסית או מקיפה ואופן מעורבות ושילוב הצוות החינוכי בביצוע	2
		הוצגה תוכנית פעולה מפורטת להקניית ידע ולעשייה אקטיבית מתמשכת בתוך המוסד ומחוצה לו (בהתאמה לגני ילדים או לבתי ספר) להובלת התהליך, תוך התייחסות לעקרונות אורח חיים מקיים בהתאמה לתוכנית בסיסית או מקיפה	3
		הוצגה תוכנית לפעילות משותפת של מוסדות החינוך המשתתפים בתוכנית בהתאמה לתוכנית בסיסית או מקיפה	4
		הוצגו הפעולות שמטרתן להביא לחשיפת הנושא בפני לפחות 50% מהתלמידים והוריהם בבתי הספר הלוקחים חלק בתוכנית, בגני הילדים ישתתפו כל הילדים והוריהם. בהתאמה לתוכנית בסיסית או מקיפה	5
		הוצגו תוצרים צפויים מהתוכנית, כולל תוכנית לשימוש בתוצר בהתאמה לתוכנית בסיסית או מקיפה	6

6.6 פרק ג' - פעילויות בקהילה לקידום השמירה על הסביבה במטרה לקדם הערכות להתמודדות

עם משבר האקלים

בקשה לסעיף 6.6.1 ג' א' – ניתן להגיש לשנת תשפ"ג ותשפ"ד.

בקשה לסעיף 6.6.1 ג' ב' – ניתן להגיש לשנת תשפ"ג בלבד.

6.6.1 תנאי סף מקצועיים לפרק ג' א' – פעילויות לשמירה על הסביבה במטרה לקדם הערכות להתמודדות עם משבר

האקלים באמצעות יוזמות של קבוצות פעילים

- א. הגשת טופס מקצועי באופן מלא. על הרשות לפרט בטופס המקצועי את כל הפרטים הנדרשים.
- ב. לא ניתן לקבל תמיכה במסגרת פרק זה עבור פעילויות הנתמכות ו/או יכולות להיות ממומנות במסגרת הסמכת בתי ספר ירוקים או בקולות קוראים אחרים של המשרד.
- ג. התחייבות של הרשות לפרסם את הקול הקורא באתר האינטרנט של הרשות ולאחר מכן את תוצריו. על הקול הקורא להיות מופנה לכלל תושבי הרשות הבוגרים מגיל 20 ומעלה.
- ד. תמיכה תינתן רק עבור פעילויות חדשות לקידום השמירה על הסביבה בקהילה, שיבוצעו על ידי קבוצות שיזכו בקול הקורא שפרסמה הרשות.
- ה. הפעילות שתבצע על ידי הקבוצות לא תבצע במערכת החינוך הפורמלית ולא בתחומי מוסדות החינוך ברשות המקומית.
- ו. התחייבות של הרשות כי האתר/המרחב/המקום הפיזי שבו תתקיים פעילות הקבוצה יהיה פתוח ונגיש לכלל הציבור (למעט במקרים חריגים שיובאו לאישור המשרד מראש).
- ז. בשנת הפעילות הראשונה לא יגבה תשלום מהתושבים עבור השתתפות בפעילות או שימוש במתחם שבו בוצע המיזם.
- ח. התחייבות של הרשות להעמיד לרשות הקבוצות את מתכנן הרשות, מהנדס הרשות, אגף שפי"ע, אגף חברה וקהילה, אגף איכות סביבה, רכז חינוך סביבתי, לטובת הפעילות.

- ט. התחייבות של הרשות לתחזוקה עתידית של הפעילויות לקידום השמירה על הסביבה, שיעשו ע"י הרשות לפי פרק זה (תחזוקת תשתיות, המשך קיום פעילויות קהילתיות באתרים שטופלו ע"י הקבוצות במסגרת הקול הקורא), לתקופה של שלוש שנים לפחות ממועד קבלת ההתחייבות.
- י. תמיכת המשרד לא תעלה על הטווח שבין 8,000 ₪ ועד 20,000 ₪ לקבוצה.
- כ. בכל הנוגע לפעילויות שתבוצענה בפועל ביישובי החברה הערבית, להם ניתנה עדיפות לאומית, לפי החלטת ממשלה 550 והחלטות הממשלה שנלוו לה בעניין החברה הבדואית, הדרוזית והצ'רקסית, בנוגע לתוכנית הסביבתית לפי סעיף 26 להחלטת ממשלה 550 (בהתאם לקישור בסעיף 3 לעיל) תמיכת המשרד לא תעלה על הטווח שבין 9,500 ₪ ועד 23,750 ₪ לקבוצה.
- יא. מספר הקבוצות יקבע ע"י הרשות.
- יב. הרשות תעביר לרכז החינוך המחוזי דיווח על התקדמות הפעילות על פי דרישה.
- יג. הפעילות שתבוצע ע"י הקבוצות חייבת לכלול היבט פיזי והיבט של פעילות חברתית קהילתית (בשיתוף תושבי השכונה שבה הוקם המיזם). ניתן לשלב בתוך הפעילות גם רכיבים של פעילות וירטואלית.
- יד. בכל פרסום שקשור לפעילות (לרבות הקול הקורא, פרסומים רלוונטיים, שילוט באתרים שבהם התקיימה הפעילות) יופיע לוגו המשרד (לאחר קבלת אישור ועדת חסויות), באופן האמור בסעיף 5.8 ד לעיל.
- טו. התחייבות הרשות כי בוועדת השיפוט הרשותית של קול הקורא ישתתף מרכז חינוך וקהילה מחוזי וכי לא תתקבל החלטה לתמיכה בקבוצה שלא קיבלה גם את אישורו ע"י מרכז חינוך וקהילה מחוזי.

6.6.2 תנאי סף מקצועיים לפרק ג' ב' - הכשרת פעילים לצורך הערכות להתמודדות עם משבר האקלים באמצעות יוזמות של קבוצות פעילים – ניתן להגשה בשנת תשפ"ג בלבד

- א. הגשת טופס מקצועי באופן מלא. על הרשות לפרט בטופס המקצועי את כל הפרטים הנדרשים.
- ב. לא ניתן לקבל תמיכה במסגרת פרק זה עבור פעילויות הנתמכות ו/או יכולות להיות ממומנות במסגרת הסמכת בתי ספר ירוקים או בקולות קוראים אחרים של המשרד.
- ג. במסגרת קול קורא זה תוכל המבקשת להגיש בקשה לקיום קורס הכשרת פעילים אחד בלבד.
- ד. התחייבות הרשות לקיים קורס הכשרת פעילי סביבה הכולל 10 מפגשים וסיור בשנת תשפ"ג, שיעסקו במגוון נושאים, שכולם תחת הנושא המרכזי של משבר האקלים: קיימות, תרבות הצריכה, בעיית המשאבים המתכלים, פסולת, כלכלה מעגלית, מגוון ביולוגי, שטחים פתוחים. הסילבוס יכלול התייחסות לדילמות סביבתיות מקומיות.
- ה. התחייבות הרשות כי בקורס הכשרת פעילי סביבה ישתתפו לפחות 20 משתתפים.
- ו. התחייבות הרשות למנות מטעמה רכז להובלת הקורס (לא ניתן לקבל שכר עבודה של עובד הרשות לצורך כך).
- ז. **במסגרת קול קורא זה, יש להגיש גם בקשה לפרק ג' א' לשנת תשפ"ד (סעיף 6.5.1). יובהר כי רשות שלא תגיש בקשה כנדרש לפרק ג' א' בתשפ"ד, לא תקבל תמיכה עבור ביצוע קורס הכשרת פעילים בתשפ"ג.**
- ח. התחייבות הרשות להקצות מקום פיזי לביצוע ההכשרה. בהתאם להנחיות הקורונה ניתן יהיה לבצע גם בזום או באופן היברידי.
- ט. התחייבות של הרשות לפרסם את הקול הקורא להשתתפות בקורס הכשרת הפעילים באתר האינטרנט של הרשות ולאחר מכן את תוצריו.
- י. התחייבות הרשות כי לא יגבה תשלום מהמשתתפים עבור ההשתתפות בקורס הכשרת הפעילים.
- יא. בעת הגשת הבקשה הרשות תציג סילבוס מפורט הכולל 10 מפגשים ובנוסף סיור. הסיור יעסוק בנושא משבר האקלים.
- יב. לאחר קבלת אישור התמיכה מהמשרד, תפנה הרשות למרכז חינוך וקהילה מחוזי של המשרד להגנת הסביבה, לצורך קבלת אישור לגורם המקצועי שהרשות בחרה להעברת קורס ההכשרה לפעילים, ואישור לתכני ההכשרה ולסיור.
- יג. סכום מקסימלי לתמיכה בביצוע קורס הכשרת פעילים כולל סיור יעמוד על 15,000 ₪.

בכל הנוגע לקורס הכשרה של פעילים שהינם תושבי יישובי החברה הערבית, להם ניתנה עדיפות לאומית, לפי החלטת ממשלה 550 והחלטות הממשלה שנלוו לה בעניין החברה הבדואית, הדרוזית והצ'רקסית, בנוגע לתוכנית הסביבתית לפי סעיף 26 להחלטת ממשלה 550 (בהתאם לקישור בסעיף 3 לעיל) - סכום מקסימלי לתמיכה בביצוע קורס הכשרת פעילים כולל סיור יעמוד על 17,812.5 ₪.

6.6.3 פרק ג' א' – פירוט הנושאים והתנאים לבדיקה מקצועית עבור פעילויות לשמירה על הסביבה במטרה לקדום הערכות להתמודדות עם משבר האקלים באמצעות יוזמות של קבוצות פעילים

המהלך יכול פרסום קול קורא ע"י הרשות המקומית, על מנת לתת הזדמנות לכלל תושבי הרשות להגיש הצעות לפעילות בקהילה לקידום השמירה על הסביבה.

- א. הרשות תפרסם קול קורא לכלל תושבי הרשות עבור קבוצות תושבים בוגרים (גיל 20 ומעלה) שמעוניינות לפעול לשיפור איכות החיים והמרחב הציבורי ברמת השכונה/היישוב, על הקבוצות להיות בעלות ניסיון קודם בהובלת פעילות למען הקהילה ובכלל זה גיוס משאבים, יצירת שיתופי פעולה או קבוצות שפועלות לפחות שנה למען הקהילה ומוכרות לרשות המקומית, כל קבוצה תידרש להציג את פירוט הפעולות שהיא ביצעה כקבוצה.
- ב. במסגרת מסמכי הבקשה, על הרשות המקומית להגיש למשרד נוסח ראשוני של הקול הקורא ע"ג נייר לוגו של הרשות כולל אמות מידה ומשקלות לבחירת הקבוצות, אשר יזמין תושבים לפעול לשיפור איכות החיים והמרחב הציבורי ברמת השכונה/היישוב. הפעילות של הקבוצות תכלול היבט פיזי תשתיתי והיבט קהילתי חברתי. ניתן לשלב בתוך הפעילות גם רכיבים של פעילות וירטואלית.
- ג. הרשות תתבקש להציג את חבילת השירותים שהיא תיתן לקבוצות.
- ד. על הקול הקורא לכלול את המרכיבים הבאים:

1. הנושא/ הנושאים הסביבתיים שבו יעסוק הקול הקורא בהקשר של הערכות להתמודדות עם משבר האקלים.
2. תיאור הפרויקט המוצע- התיאור יכלול התייחסות לנושאים הבאים: ייחודיות הרעיון וחשיבותו, תוכנית לתחזוקה ושימור הפעילות לאורך זמן, מעורבות קהילה ותושבים בייזום, תכנון, הקמה ושימוש, שילוב היבטים פיזיים וחברתיים.
3. אבני דרך לביצוע.
4. לוח זמנים כולל שלבים לביצוע ולהפעלה.
5. פירוט תקציבי לרבות תכנון וביצוע.
6. תוכנית לשיתוף הקהילה.
7. תיאור הפעילות שביצעו הקבוצות במהלך השנים האחרונות.
8. תיאור הליך אופן בחירת הקבוצות הזוכות בקול הקורא כולל אמות המידה לשיפוט ומשקלות.

סיכום התנאים לפרק ג' א':

התנאים:	עובר	לא עובר
1	בנוסח הראשוני של הקול הקורא הנושא שהוגדר הוא משבר האקלים(סעיף 1)	
2	בנוסח הקול הקורא הראשוני שהוגש כללה הרשות התייחסות מלאה לנדרש בסעיפים 6.6.2 1-8	
3	במסגרת הנוסח הראשוני של הקול הקורא הוצג תהליך השיפוט שתבצע הרשות כדי לבחור את הקבוצות הזוכות כולל אמות מידה ומשקלות לשיפוט הקול הקורא (6.6.2 סעיף 8)	
4	הרשות הציגה חבילת אנשי מקצוע ברשות המקומית שיעמדו לרשות הקבוצות הזוכות בקול הקורא	

התנאים:	עובר	לא עובר
5	הרשות הציגה הצהרת כוונות המתייחסת למשאבים הנדרשים לתחזוקה עתידית ולהמשך קיום פעילות במשך שלוש שנים לפחות	
6	הרשות הציגה הצהרת כוונות להמשך קיום פעילויות קהילתיות באתרים שטופלו ע"י הקבוצות במסגרת הקול הקורא	

- 6.6.4 פירוט הנושאים והתנאים לבדיקה מקצועית עבור פרק ג' ב' - הכשרת פעילים לצורך הערכות להתמודדות עם משבר האקלים באמצעות יוזמות של קבוצות פעילים
- 6.6.4.1 המהלך יכלול פרסום קול קורא ע"י הרשות המקומית להשתתפות תושבים בקורס הכשרת פעילים, על מנת לתת הזדמנות לכלל תושבי הרשות להגיש בקשה להשתתפות בקורס.
- 6.6.4.2 הקול קורא יזמין את כלל התושבים הבוגרים מעל גיל (20) להשתתף בקורס הכשרת פעילי סביבה בנושאי קיימות ומשבר אקלים, ויכלול אמות מידה לאופן בחירת המשתתפים.
- 6.6.4.3 רשימת המשתתפים שהרשות תבחר תועבר לאישור רכז חינוך וקהילה מחוזי רלוונטי. עובדי הרשות אינם יכולים להשתתף בקורס.
- 6.6.4.4 במסגרת טיוטת הקול הקורא יובהר כי מטרה ההשתתפות בקורס הכשרת פעילים היא לייצר הצעות למיזמים סביבתיים שמטרתם שיפור הערכות הרשות להתמודדות עם משבר האקלים.
- 6.6.4.5 במסגרת מסמכי הבקשה, על הרשות המקומית להגיש למשרד נוסח ראשוני של הקול הקורא ע"ג נייר לוגו של הרשות, אשר יזמין תושבים להצטרף לקורס הכשרת פעילים במטרה עתידית לקדם יוזמות להערכות למשבר האקלים ברשות המקומית. על גבי הקול הקורא יצוין כי הקורס מתקיים בשיתוף ובתמיכה של המשרד להגנת הסביבה.
- 6.6.4.6 במסגרת מסמכי הבקשה על הרשות המקומית להגיש למשרד את הצעתה לסילבוס ולמסלול ותכני הסיוור.
- 6.6.4.7 בסיום קורס הכשרת הפעילים וכחלק ממנו כל המשתתפים יכינו הצעות למיזמים, יקבלו ליווי מקצועי בשיתוף הרכז שמונה מטעם הרשות לצורך הכנת ההצעות, ויוזמנו להגיש את ההצעות לביצוע במסגרת קול קורא למיזמים שהרשות תפרסם בשנת תשפ"ד.
- 6.6.4.8 במסגרת הסילבוס שהוגש, ישולבו תכנים של מתן כלים לפעילות אקטיבית בהיקף של לפחות מפגש אחד
- 6.6.4.9 ימונה רכז לקורס מטעם הרשות המקומית, לא ניתן לבקש הוצאות כוח אדם בסעיף זה.

סיכום התנאים לפרק ג' ב':

לא עובר	עובר	התנאים:	
		הוצג סילבוס מקצועי המשקף תכנים שכולם רלוונטיים לנושא משבר האקלים וההערכות אליו	1
		הוצגה תוכנית לסיור מקצועי המשקפת תכנים שכולם רלוונטיים לנושא משבר האקלים וההערכות אליו	2
		הוצג מפגש של מתן כלים לפעילות אקטיבית	3
		הוגשה טיוטת קול קורא המזמינה תושבים להשתתף בקורס הכשרת הפעילים כמפורט בסעיפים 6.6.4.1 עד 6.6.4.9.	4
		במסגרת טיוטת הקול הקורא שהוגשה הוצג תהליך השיפוט שתבצע הרשות כדי לבחור את המשתתפים	5
		הוצגה תוכנית של הרשות המקומית למתן ליווי מקצועי למשתתפים בקורס, כולל הצגת רכז קורס מטעם הרשות ליווי הקורס ולצורך הכנת הצעות למיזמים	6

7. קביעת זכאות לקבלת תמיכה

- 7.1 הבקשות שעמדו בכל תנאי הסף האמורים בסעיפים 5 ו-6 לעיל, יקבלו תמיכה כמפורט בפרק 8.
- 7.2 אם לא יהיה די תקציב למתן תמיכה לפי סעיף 7.1 יקוזז לכלל הרשויות סכום התמיכה באחוז (%) שווה.

8. תיאור חבילת הסיוע

8.1 סכום הסיוע/התמיכה הכולל המקסימאלי לשנה אחת יחושב כדלהלן:

סכום הסיוע המקסימאלי לכל רשות מקומית יהיה עד 40,000 ₪ בתוספת סכום המהווה מכפלה של מספר התושבים ברשות המקומית בסכום של 1.25 ₪ לתושב.

בכל הנוגע לפעילות שתבצע ביישובי החברה הערבית, להם ניתנה עדיפות לאומית, לפי החלטת ממשלה 550 והחלטות הממשלה שנלוו לה בעניין החברה הבדואית, הדרוזית והצ'רקסית, בנוגע לתוכנית הסביבתית לפי סעיף 26 להחלטת ממשלה 550 (בהתאם לקישור בסעיף 3 לעיל), יינתן סכום נוסף המהווה מכפלה של מספר התושבים ביישוב הרלוונטי בסכום של 2 ₪ לתושב (מובהר, כי תשלום התוספת עבור ביצוע הפעילות לפי סעיף זה תינתן רק לאחר הוכחת ביצוע הפעילות בפועל ביישובים המועדפים כאמור).

יודגש כי מספר התושבים לצורך חישוב התמיכה לפי קול קורא זה, ייעשה לפי נתוני הלמ"ס העדכניים נכון למועד האחרון להגשת הבקשות.
מצ"ב [קישור לאתר הלמ"ס](#)

8.1.1 בנוסף לאמור לעיל, סכומי התמיכה המקסימאליים לא יהוו יותר מ 80% של עלות הפרויקטים הנתמכים.

בכל הנוגע לפעילות שתבצע בפועל ביישובי החברה הערבית, להם ניתנה עדיפות לאומית, לפי החלטת ממשלה 550 והחלטות הממשלה שנלוו לה בעניין החברה הבדואית, הדרוזית והצ'רקסית, בנוגע לתוכנית הסביבתית לפי סעיף 26

להחלטת ממשלה 550 (בהתאם לקישור בסעיף 3 לעיל), – סכומי התמיכה המקסימאליים לא יהוו יותר מ- 95% של עלות הפרויקטים הנתמכים.

8.1.2 התמיכה בכל בקשה/בנוגע לכל רשות, תינתן בכל פרק שנכלל בבקשה, עבור הביצוע הבא : ביצוע תהליך הסמכת בית ספר לירוק, לירוק מתמיד או לירוק עד או לירוק מערכתי (פרק א'), ו/או ביצוע פעילות אחת או יותר לקידום חינוך בנושא סביבה במערכת החינוך (בתי ספר וגני ילדים, פרק ב'), ו/או ביצוע פעילויות אחת או יותר בקהילה לקידום השמירה על הסביבה (פרק ג').

יודגש כי הסיוע המקסימלי בכל פרק ופרק יינתן כמפורט באותו פרק וכי לא ניתן לשנות את הבקשה המקורית (הפעילויות המבוקשות) לאחר הגשתה.

הצהרה על ביצוע עבודה עצמית לא תתקבל כתחליף לחשבונית בשום מקרה.

הסיוע יינתן בכל נושא עבור המרכיבים הבאים בלבד :

8.1.3 פרק א' - הסמכת בתי ספר ירוקים רגילים ומתמידים

תשלום עבור ליווי מקצועי לבית הספר ו/או הדרכה, ו/או העשרה, ו/או תכנון לפרויקט שיבוצע לאחר ההסמכה, עד לסכום המצוין בסעיף 6.1 ד' (לא יינתן תשלום עבור ריכוז וליווי אדמיניסטרטיבי).

תשלום עבור ביצוע פרויקט מעשי סביבתי עד לסכום המצוין בסעיף 6.1 ד' שינתן רק לאחר קבלת אישור ההסמכה מהועדה. על מנת לקבל את התשלום יש להגיש לרכז המחוזי דיווח מפורט כולל תיעוד וחשבוניות.

א. במקרים בהם הרשות בוחרת לתת לבית הספר תקציב קטן הסכום המצוינים לעיל, החלוקה בין שני סוגי ההוצאות תשמר באותו יחס.

ב. במקרים בהם בית ספר מבצע את תהליך ההסמכה ללא הוצאת תקציב על ליווי/הדרכה/העשרה/תכנון פרויקט, ניתן להוסיף את התקציב שיועד לכך לתקציב הכולל של הפרויקט הסביבתי.

עבור כל בית ספר המבקש להצטרף לתהליך של **ירוק עד**, הרשות תוכל לקבל תשלום עד לסכום המצוין בסעיף 6.1 ירוק עד ג' עבור רכישת ציוד מתכלה, ציוד קבוע הנדרש להקמת והפעלת המיזם ויעוץ מקצועי הנדרש להפעלת המיזם. לא ניתן לממן

הוצאות עבור העסקת כוח אדם. על מנת לקבל את התשלום יש להגיש לרכז המחוזי דיווח מפורט כולל תיעוד וחשבוניות.

עבור כל בית ספר המבקש להצטרף לתהליך של **ירוק מערכתי**, הרשות תוכל לקבל תשלום עד לסכום המצוין בסעיף 6.1 ירוק מערכתי ה' עבור רכישת ציוד מתכלה, ציוד קבוע ויעוץ מקצועי והדרכה הנדרשים לצורך ביצוע הפעילות. לא ניתן לממן הוצאות עבור העסקת כוח אדם, הצגות, כיבוד, פיסול סביבתי. על מנת לקבל את התשלום יש להגיש לרכז המחוזי דיווח מפורט כולל תיעוד וחשבוניות.

8.1.4 פרק ב' - פעילויות לקידום חינוך בנושא משבר האקלים במערכת החינוך (בתי ספר וגני ילדים) בהתאם לסכומים המצוינים בטבלה בסעיף 6.5.3.

1. שעות הדרכה – לליווי מוסדות החינוך המשתתפים בתוכנית.

2. שעות ריכוז וליווי אדמיניסטרטיבי של הפעילות בהיקף של עד 5% מכלל התמיכה בכל הפרקים.

3. רכישת אמצעים המהווים תשתית להפחתת צריכה בבית הספר או התורמים לפעילות שמבצע בית הספר בנושא התמודדות עם משבר האקלים.

4. פעילויות העשרה מלוות : ניתן לבצע פעילות אחת מכל סוג : הצגה, סדנא, סיור לימודי, הרצאה מקצועית (לא ימומן כיבוד).

5. הוצאות לפעילות משותפת לכל מוסדות החינוך המשתתפים בתוכנית (לא ניתן לרכוש כיבוד).

על מנת לקבל את התשלום יש להגיש לרכז המחוזי דיווח מפורט כולל תיעוד וחשבוניות.

8.1.5 פרק ג' א' - קול קורא רשותי לפעילויות בקהילה לקידום הערכות להתמודדות עם משבר האקלים באמצעות יוזמות של קבוצות פעילים

הסיוע יינתן בהתאם לסכום המצוין בסעיף 6.5.1. ו' עבור המרכיבים הבאים בלבד: תשתיות פיזיות, שירותים הנדרשים לתכנון וביצוע הפעילות כולל יעוץ מקצועי ורכישת חומרים לצורך ביצוע הפעילות. המשרד לא יממן הוצאות עבור כוח אדם.

פרק ג' ב' - הכשרת פעילים לצורך הערכות להתמודדות עם משבר האקלים באמצעות יוזמות של קבוצות פעילים הסיוע יינתן בהתאם לסכום המצוין בסעיף 6.5.2 יג' עבור המרכיבים הבאים בלבד: פיתוח קורס הכשרה, ביצוע קורס הכשרה, פרסום קיום הקורס והתוצרים, הסעות וכניסה לאתרים והדרכה במסגרת הסיור המקצועי, ליווי מקצועי בהכנת בקשות ליוזמות. המשרד לא יממן הוצאות עבור כוח אדם. בעת הגשת דרישת תשלום יש להגיש דיווח מקצועי ודיווח תקציבי, הדיווח המקצועי יכלול תיעוד של התהליך לפני, במהלך הפעילות ואחרי.

8.1.6 בנוסף לאמור לעיל, על אף הערכת העלויות של הפרויקטים המוצגת בבקשה ו/או בבקשה לתשלום, ועדת התמיכות תהיה רשאית לאמוד עלויות שונות מאלו שהוצגו בבקשה, ולאשר סיוע/תמיכה לפעילות או מרכיביה המבוקשים בהתאם לכך, על פי שיקול דעתה הבלעדי.

9. תנאי תשלום

דרישת תשלום אשר לא יצורפו אליה כל המסמכים, האישורים וההתחייבויות כמפורט להלן לא תכובד:

1. קיום כל הכללים המפורטים בחלק הכללי של הודעת המשרד להגנת הסביבה על מתן תמיכות לגופים אחרים.
2. הגשת "טופס דרישת תשלום" הרלוונטי לקול קורא זה כאשר הוא מלא כנדרש. הטופס ניתן להורדה מאתר המשרד.
3. דרישת התשלום תוגש באמצעות פורטל המרכבה. יש להיכנס לבקשת התמיכה המאושרת < טיפול במסמכים > מידע נוסף/דרישת תשלום ולהזין את בקשת התשלום עם המסמכים הנדרשים. במקביל יש לשלוח בדוא"ל העתק מדרישת התשלום לרכז חינוך וקהילה מחוזי רלוונטי.
4. לא ניתן לקבל תשלום מעבר לגובה המאושר לתמיכה בהודעת אישור התמיכה החתומה על ידי מורשי החתימה מטעם המשרד.
5. דיווח על מטרת הרכישות שבוצעו, בצירוף חשבוניות וקבלות בגין ההוצאות על סך 100% של פעילות שבוצעו עד כה בפרק הרלוונטי.
6. במועד בדיקת דרישת התשלום יבדקו בין היתר העלויות שהוצאו בפועל וסבירותן. ככל וההוצאות חרגו מהסביר, המשרד ישלם רק לפי העלויות הסבירות של אותן הוצאות בהתאם לשיקול דעתו הבלעדי.
7. במקרים בהם אותו ספק נתן שירות עבור יותר מפרק אחד יש להגיש חשבוניות נפרדות או חשבונית אחת ובה החיוב עבור כל פרק מופיע בשורה נפרדת.
8. בפרסומים לגבי התהליך צוינה השתתפות המשרד וצורך לוגו המשרד לאחר שהתקבל אישור ועדת חסויות לצירוף הלוגו.
9. מכל חשבונית שתוגש, ישולם אחוז ההשתתפות המקסימלי אותו אישרה ועדת התמיכות של המשרד כמצוין בהתחייבות.
10. הגשת דרישת תשלום יכולה להיעשות בשלבים שונים של ביצוע הפעילות, ובתנאי שבעת ההגשה מתקיימים סעיפים 1-6.

10. שונות

בקשות לסיוע (תמיכה) ידונו על ידי ועדת התמיכות של הקרן, שמונתה לפי תקנה 5(ד) לתקנות שמירת הניקיון (קרן שמירת הניקיון), התשמ"ו-1986.

המשרד להגנת הסביבה ו/או הנהלת הקרן, בין באמצעותה ובין באמצעות נותני שירות שתתקשר עימם לשם כך, תבצע פעולות פיקוח, ביקורת, בקרה ומעקב, בקרב המבקשים והרשויות המקומיות, בקשר למילוי התנאים לזכאות לקבלת תמיכה, עמידה בהתחייבויות ואופן השימוש בכספי הסיוע.

יודגש, כי אין וודאות כי הקרן ו/או המשרד יוציאו "קול קורא" ו/או יתנו סיוע כזה או אחר עבור איזה מהנושאים המופיעים בקול קורא זה בעתיד, או בכל נושא אחר.

לפרטים והבהרות בנוגע לנושאים מקצועיים לקול קורא זה ניתן ליצור קשר עם אגף חינוך וקהילה בדוא"ל

hinuchaklimi@sviva.gov.il. לפרטים והבהרות בנוגע לנושאים מנהליים ניתן ליצור קשר עם בתיה שנקר 02-5485057

ממשרד בן דוד שלוי וקופ או בדוא"ל hganatasviva@bdsk.co.il.